

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Випускна робота бакалавра

на тему «Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства»

Виконала: студентка 4-го курсу, групи 402-ЕФ
Спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Кузуб М.Б.

Керівник: к.е.н., доцент Філонич О.М

Рецензент: директор ПП «Полтаваавтозапчастина»,
Жаріков І.Ю.

Засвідчую, що в цій роботі немає запозичень із
праць інших авторів без відповідних посилань
Кузуб М.Б.

Підтверджую достовірність даних, використаних
у роботі

Кузуб М.Б.

Полтава, 2023 року

АНОТАЦІЯ

Кузуб М.Б. «Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства». Рукопис. Випускна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2023.

Робота містить 85 сторінок, 13 таблиць, 22 рисунки, список літератури з 68 джерел та 3 додатки.

Ключові слова: ліквідність, платоспроможність, активи, пасиви, фінансова стійкість, грошові потоки, банкрутство.

Мета роботи – визначення теоретико-методичних засад аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства, оцінювання та розроблення практичних рекомендацій щодо їх забезпечення в умовах кризи.

Об'єктом дослідження є процеси аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства на матеріалах ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні і практичні аспекти аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства.

У випускній роботі розглянуто комплекс питань, пов'язаних із дослідженням сутності і взаємозв'язку понять ліквідність та платоспроможність підприємства, узагальненням методичних підходів до її оцінювання, проведенням аналізу ліквідності та платоспроможності ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» з урахування динаміки й структури його активів і пасивів та виявленням напрямів підвищення ліквідності підприємства й недопущення потенційної неплатоспроможності підприємства в кризових умовах.

ANNOTATION

Kuzub M.B. "Analysis of the company's liquidity and solvency". Manuscript. Graduation thesis for the first (bachelor's) level of higher education in specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" – National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic", Poltava, 2023.

The work contains 85 pages, 13 tables, 22 figures, bibliography from 68 sources and 3 appendices.

Keywords: liquidity, solvency, assets, liabilities, financial stability, cash flows, bankruptcy.

The purpose of the work – to determine the theoretical foundations and methodical foundations of the company's liquidity and solvency analysis, assessment and development of practical recommendations for their provision in crisis conditions.

The object of study is the processes of the company's liquidity and solvency analysis based on the materials of LLC "Agrocomplex "Zelena Dolina".

The subject of research is theoretical, methodical and practical aspects of the company's liquidity and solvency analysis.

The final work considers a set of issues related to the study of the essence and relationship of the company's liquidity and solvency concepts, generalization of methodical approaches to its assessment, analysis of liquidity and solvency of LLC "Agrocomplex "Green Valley", taking into account the dynamics and structure of its assets and liabilities and identifying directions for increasing the company's liquidity and preventing the potential insolvency of the enterprise in crisis conditions.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ Й ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Сутність і взаємозв'язок понять ліквідність та платоспроможність підприємства.....	6
1.2. Методи аналізу ліквідності й платоспроможності підприємства	12
1.3. Показники ліквідності й платоспроможності суб'єкта господарювання....	18
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ ЛІКВІДНОСТІ Й ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА МАТЕРІАЛАХ ТОВ «АГРОКОМПЛЕКС «ЗЕЛЕНА ДОЛИНА»).....	28
2.1. Дослідження динаміки й структури активів і пасивів підприємства.....	28
2.2. Аналіз ліквідності та платоспроможності ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина».....	37
2.3. Оцінювання фінансової стійкості й ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства.....	44
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	54
3.1. Підвищення ліквідності підприємства через покращення руху його грошових коштів	54
3.2. Заходи з недопущення потенційної неплатоспроможності підприємства у кризових умовах.....	67
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	79
ДОДАТКИ.....	85

				ВР 402-ЕФ 19078			
	П. І. Б.	Підпис	Дата				
<i>Розроб.</i>	<i>Кузуб М.Б.</i>			<i>Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства</i>	Літ.	Арк.	Акрушів
<i>Перевір.</i>	<i>Філонич О.М.</i>					3	85
<i>Н. Контр.</i>	<i>Маслій О.А.</i>				<i>Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування</i>		
<i>Затверд.</i>	<i>Птаценко Л.О.</i>						

ВСТУП

Стійкість суб'єкта підприємництва до негативного впливу зовнішніх чинників залежить від його ліквідності і платоспроможності. Вони визначають здатність підприємства своєчасно і в повному обсязі розраховуватися за короткостроковими зобов'язаннями, швидко адаптуватися до несприятливих умов та зберігати свою життєздатність в умовах таких глобальних викликів і структурних шоків, як пандемія і війна. Саме тому дослідження ліквідності і платоспроможності підприємства є актуальним завданням з точки зору оцінювання перспективи розвитку бізнесу у короткостроковому періоді.

Теоретико-методичні основи оцінювання дослідження ліквідності і платоспроможності підприємства закладено у працях українських і зарубіжних науковців, серед яких варто виділити І. Бланка, Є. Бріггема, М. Ерхардта, В. Забродського, Дж. Ваховича, Р. Костирка, М. Білика, Л. Лахтіонову, С. Онищенко, В. Ковальова, Г. Савицьку та інших. Проте в контексті оцінювання ліквідності та платоспроможності підприємства дискусійними є питання розрахунку й встановлення нормативних значень для їхніх показників. Недостатньо вивченими залишаються питання комплексного аналізу ліквідності і платоспроможності та їхнього впливу на інші характеристики фінансового стану підприємства в кризових умовах.

Метою дослідження є визначення теоретико-методичних засад аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства, оцінювання та розроблення практичних рекомендацій щодо їх забезпечення в умовах кризи.

Для досягнення мети роботи поставлено наступні завдання:

- визначити сутність і взаємозв'язок понять ліквідність та платоспроможність підприємства;
- охарактеризувати методи аналізу ліквідності й платоспроможності суб'єкта господарювання та їх основні показники;

- дослідити динаміку й структуру активів і пасивів підприємства ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина», що формують його ліквідність та платоспроможність;
- проаналізувати ліквідність та платоспроможність ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина»;
- здійснити оцінювання фінансової стійкості й ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства;
- визначити напрями підвищення ліквідності підприємства на основі дослідження структури й ефективності руху його грошових коштів;
- обґрунтувати заходи з недопущення потенційної неплатоспроможності підприємства у кризових умовах.

Об'єктом дослідження є процеси аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства на матеріалах ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні і практичні аспекти аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства.

У процесі дослідження були використані методи аналізу і синтезу, порівняння, систематизації й теоретичного узагальнення, методи горизонтального, вертикального, коефіцієнтного й трендового аналізу. Інформаційною базою дослідження є фахові періодичні видання, монографії, аналітичні звіти, статистична та фінансова звітність ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина», на матеріалах якого проводилося дослідження ліквідності і платоспроможності підприємства.

Випускна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ Й ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність і взаємозв'язок понять ліквідність та платоспроможність підприємства

Одними з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства в умовах кризи й високого рівня ризику є його ліквідність і платоспроможність. Саме здатність активів підприємства у короткі строки перетворитися у гроші для забезпечення безперервного фінансування виробничих процесів визначає його можливість виконувати свої зобов'язання у повному обсязі у відзначений термін. Це ключова передумова недопущення банкрутства підприємства в умовах економічної й фінансової кризи, зумовленої війною, та його подальшого функціонування за несприятливого бізнес-середовища.

З огляду на це, першочерговими цілями для стабільного функціонування підприємства стає комплексне вивчення його фінансового стану з акцентом на оцінюванні ліквідності й платоспроможності та реалізація заходів, що їх забезпечують.

Узагальнюючи підходи до трактування економічної сутності ліквідності й платоспроможності підприємства (рис. 1.1) варто відмітити тісний взаємозв'язок та взаємообумовленість цих понять. Так, притримуємося позиції, що ліквідність – це здатність підприємства перетворювати свої активи в гроші з метою погашення поточних зобов'язань у міру їх виникнення. Платоспроможність – це здатність підприємства своєчасно і в повному обсязі погашати свої зобов'язання у визначені терміни.

Таким чином, виходячи з теоретичного визначення цих понять, можна дійти до висновку, що вони близькі за значенням, але не є тотожними. Разом із цим, варто зацентувати увагу, що платоспроможність підприємства залежить від рівня його ліквідності.

Рис. 1.1. Визначення економічної сутності ліквідності й платоспроможності підприємства

Забезпечення платоспроможності підприємства залежить від координації розміщення грошових коштів та їх ефективного використання. Тому оптимізація грошових потоків підприємства – вагомий чинник його ліквідності і платоспроможності. Про погіршення ліквідності компанії може свідчити низка факторів, таких як зменшення власних обігових коштів або поява неліквідів: простроченої дебіторської заборгованості, векселів одержаних, прострочених тощо.

Надаючи сутнісну характеристику ліквідності підприємства варто виділяти її основні різновиди (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Сутнісна характеристика видів ліквідності на підприємстві

Розрізняють ліквідність активів, балансу та підприємства. Ліквідність балансу визначає ліквідність підприємства, залежить від ліквідності активів і досягається встановленням рівності між зобов'язаннями підприємства та його активами. Суттєвою ознакою ліквідності підприємства є формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими пасивами.

Основним фактором підвищення ліквідності підприємства є отримання прибутку. До факторів позитивного впливу на ліквідність підприємства також можна віднести:

- повернення наданих позик;
- одержання довгострокового кредиту;
- скорочення дебіторської заборгованості;
- інвестування капіталу;
- продаж необоротних активів тощо.

Разом із цим зростання грошових виплат підприємства, збиткова діяльність, необхідність погашення довгострокових позик та короткострокових кредитів, використання резервних фондів негативно впливають на ліквідність і, відповідно, платоспроможність підприємства.

Висока платоспроможність є важливою ознакою будь-якого стабільно функціонуючого суб'єкта господарювання. Ознакою платоспроможності є перевищення суми поточних ресурсів над сумою поточних зобов'язань. Платоспроможність означає, що компанія має достатньо грошових ресурсів для погашення боргів, які необхідно негайно сплатити, тому в ефективній оцінці стану платоспроможності будуть зацікавлені, як керівники підприємства, так і його можливі партнери.

Оцінювання платоспроможності підприємства може здійснюватися внутрішніми та зовнішніми користувачами інформації. Внутрішні користувачі безпосередньо обчислюють показники платоспроможності для оцінки та прогнозування фінансових показників бізнесу на майбутнє. В свою чергу зовнішні користувачі аналітичної інформації, а саме, банківські установи аналізують платоспроможність з метою оцінки рівня кредитоспроможності підприємства, інвестори та ділові партнери повинні мати інформацію щодо фінансових можливостей підприємства за умов надання йому комерційного кредиту, позик або відстрочки платежу [24].

В умовах війни для більшості підприємств в Україні є характерною низька платоспроможність, головними причинами якої є втрата ефективних ка-

налів збуту, інфляційні процеси, низька забезпеченість підприємства власними оборотними активами, неефективне використання трудових чи матеріальних ресурсів тощо. Суб'єкти господарювання, які не змогли адаптуватися до несприятливих умов невизначеності та стабілізувати ситуацію з ранніми ознаками погіршення платоспроможності, зупиняють свою діяльність, визнаються банкрутами й розпочинають процедуру ліквідації. Тому моніторинг ліквідності й платоспроможності підприємства – це вимога умов сьогодення.

Про достатній рівень платоспроможності підприємства свідчить наявність готівки на його банківських рахунках і короткострокових інвестицій, а також відсутність простроченої заборгованості та затримки платежів. Але наявність малого залишку коштів на поточних рахунках не буде означати неплатоспроможності підприємства, адже грошові кошти на них можуть надійти протягом декількох наступних днів. А навіть навпаки, з точки зору платоспроможності, фінансовий стан підприємства характеризується кардинальними змінами і залежить від наявності фінансових ресурсів, виконання плану продажів для своєчасного отримання платежів від контрагентів тощо.

Розрізняють декілька видів платоспроможності в залежності від класифікаційних ознак, обраних для її характеристики (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Класифікація платоспроможності підприємства за різними ознаками

Одним із найважливіших з точки зору раннього виявлення ознак кризового стану є поділ платоспроможності на поточну та перспективну. Поточна платоспроможність визначає наявність грошових коштів та їх еквівалентів для розрахунків за поточними рахунками, що підлягають сплаті на певну дату або протягом періоду оцінки. Перспективна платоспроможність характеризує здатність компанії виконувати свої платіжні зобов'язання у майбутньому [17].

Відповідно до інформаційної бази та характеру дослідження платоспроможність може бути статична (у певному часовому проміжку) та динамічна (зміна протягом кількох періодів). Саме статична платоспроможність показує здатність підприємства до виконання планових платежів та термінових зобов'язань протягом періоду на основі порівняння розміру грошового потоку підприємства (вхідного та вихідного).

Залежно від виду платіжних засобів підприємства платоспроможність може бути грошова (формується тільки за рахунок присутніх грошових коштів), розрахункова (формується за рахунок присутніх грошових коштів, коштів у розрахунках та дебіторської заборгованості) і майнова або потенційна (формується за рахунок всіх видів оборотних активів підприємства у разі їх умовного продажу).

За характером визначення потрібного обсягу витрат грошових коштів (платоспроможних потреб) платоспроможність може бути фактична, що відображає можливості підприємства продовжувати фінансувати поточну діяльність, та загальна, яка характеризує ступінь покриття зовнішніх термінових зобов'язань та планових витрат.

Отже, платоспроможність підприємства – це можливість повністю розрахуватися за своїми зобов'язаннями з використанням грошових ресурсів та інших активів, протягом визначеного часу, а також спроможність здійснювати безперебійну фінансово-господарську діяльність.

Ліквідність та платоспроможність тісно пов'язані між собою, але це не тотожні поняття. Основною рисою ліквідності є перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими пасивами. Чим більший

надлишок, тим кращий фінансовий стан підприємства з боку ліквідності. Якщо розмір оборотних активів недостатньо великий в порівнянні з короткостроковими зобов'язаннями, тоді поточний стан є нестійким, і може статися ситуація, коли підприємство не буде мати достатньо грошових коштів для розрахунків за своїми зобов'язаннями і змушене буде порушити виробничий процес або розпродати частину довгострокових активів.

Низька ліквідність активів, а отже й підприємства в цілому зумовлює низький рівень його платоспроможності. В умовах кризи це є небезпечно для підприємства і негативно впливає не лише на стійкість його економічного зростання, а й на його контрагентів – кредиторів, постачальників, оскільки відбувається затримка сплати відсотків і суми боргу, що може призвести до часткової або повної втрати ними неповернутого боргу, загрожуючи їх фінансовій стійкості.

Невисока ліквідність і, отже, платоспроможність, головним чином, зумовлюються збитковою діяльністю або низьким рівнем прибутковості, оскільки прибуток є джерелом приросту фінансових ресурсів, а також нераціональним розподілом фінансових ресурсів. Все це може призвести до банкрутства та ліквідації бізнесу. Тому своєчасний аналіз ліквідності й платоспроможності підприємства є предметом особливої уваги в умовах економічної кризи, оскільки платоспроможність підприємства є найважливішим показником, який характеризує фінансовий стан підприємства.

1.2. Методи аналізу ліквідності й платоспроможності підприємства

Виходячи з економічної сутності ліквідності та платоспроможності підприємства можна стверджувати, що для отримання оцінки здатності підприємства вчасно розраховуватися за своїми зобов'язаннями необхідно перш за все проаналізувати зміни, які відбуваються в структурі його активів і пасивів.

Мета аналізу ліквідності і платоспроможності суб'єкта господарювання полягає у виявленні проблем та тенденцій, що можуть призвести до його поте-

нційної неплатоспроможності, а також резервів, які можуть бути використані для покращення цих показників та фінансового стану підприємства в цілому.

Завдання аналізу ліквідності і платоспроможності відображено на рис. 1.4.

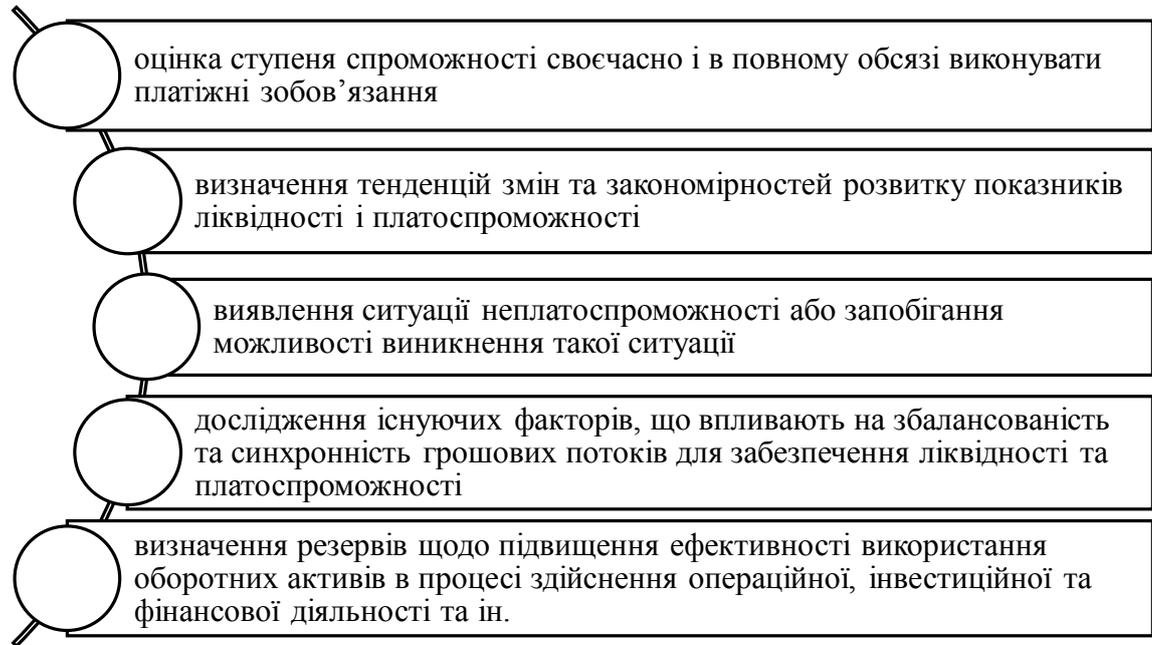

Рис. 1.4. Завдання аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства

Узагальнення методичних підходів до аналізу ліквідності і платоспроможності підприємства дає змогу дійти до висновку, що переважна більшість науковців пропонують на першому етапі оцінювати ліквідність балансу підприємства, а на другому – розрахунок і аналіз відносних показників ліквідності активів, підприємства в цілому та його платоспроможності із визначенням різного роду відхилень від норм, диспропорцій, структурних деформацій, можливостей виникнення несприятливих і ризикових ситуацій, їх інтенсивності та динаміки, а також факторів, що на них впливають.

Вважаємо, що аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства має бути більш комплексним і нерозривно пов'язаний із аналізом майнового стану підприємства, його фінансової стійкості, грошових потоків та фінансових результатів діяльності.

Для проведення аналізу ліквідності балансу підприємства застосовується метод групування і порівняння. З цією метою активи підприємства об'єднують за ступенем зменшення ліквідності, а пасиви групуються за ступенем терміновості погашення зобов'язань. Зіставлення відповідних груп активів і пасивів дозволяє зробити висновки про ліквідність балансу підприємства. Послідовність аналізу ліквідності балансу включає чотири етапи, які наведено на рис. 1.5.

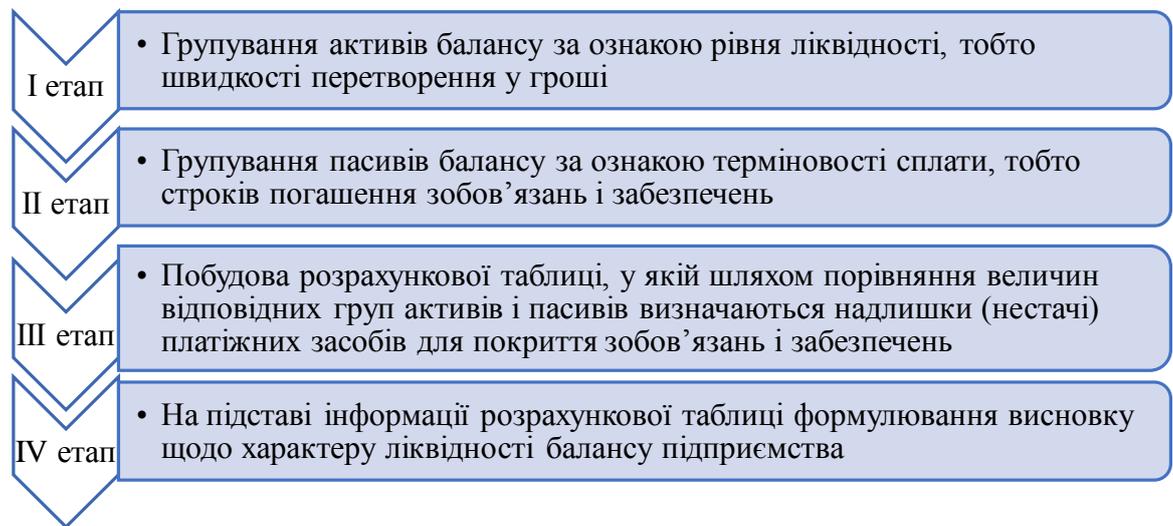

Рис. 1.5. Послідовність аналізу ліквідності балансу підприємства

Групування активів та пасивів для аналізу ліквідності балансу підприємства представлено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Групування активів і пасивів підприємства для аналізу ліквідності балансу

Актив		Пасив	
A1	Найбільш ліквідні активи (грошові кошти та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції).	П1	Найбільш термінові зобов'язання (кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги)
A2	Активи, що швидко реалізуються (готова продукція, векселі отримані, дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги))	П2	Короткострокові пасиви (короткострокові кредити і залучені засоби)
A3	Низьколіквідні активи (виробничі запаси, витрати майбутніх періодів, незавершене виробництво, інші оборотні активи)	П3	Довгострокові пасиви (довгострокові кредити і зобов'язання)
A4	Активи, що важко реалізуються (необоротні активи, крім довгострокових фін. інвестицій)	П4	Постійні пасиви (власний капітал)

Баланс вважається абсолютно ліквідним за умови таких співвідношень груп активів і зобов'язань:

$$\left. \begin{array}{l} A1 \geq П1 \\ A2 \geq П2 \\ A3 \geq П3 \\ A4 \leq П4 \end{array} \right\} \quad (1.1)$$

Бажаним є виконання усіх нерівностей, адже тоді забезпечується абсолютна ліквідність балансу. У такому випадку вартість високоліквідних активів перевищує суму найбільш термінових зобов'язань підприємства. При цьому нестача коштів за однією групою активів компенсується їх надлишком за іншою групою лише теоретично, оскільки при цьому має місце компенсація за вартісною величиною. Однак у реальній платіжній ситуації менш ліквідні засоби не можуть замінити більш ліквідні. Тому якщо будь-яка з нерівностей має знак, протилежний зафіксованому в оптимальному варіанті, ліквідність балансу більшою або меншою мірою буде відрізняться від абсолютної.

Якщо виконується друга умова, тобто швидколіквідні активи за вартістю перевищують суму короткострокових пасивів, то у найближчій перспективі підприємство залишиться платоспроможним.

Платоспроможність підприємства у середньостроковій перспективі забезпечує виконання третьої умови, тобто вартість низьколіквідних активів повинна перевищувати суму довгострокових пасивів.

Водночас, вартість важколіквідних і неліквідних активів повинна бути меншою від вартості постійних пасивів і власного капіталу, що забезпечить стійкість підприємства у віддаленій перспективі. Саме дотримання хоча б четвертої нерівності вважається мінімальною умовою фінансової стійкості, тобто підприємство повинно мати в наявності власний оборотний капітал. З урахуванням ступеня ліквідності балансу на основі співвідношення певних груп активів і пасивів підприємства можна за методичним підходом Теницької Н. Б. та Гришко Ю. С оцінювати фінансовий стан та платоспроможність підприємства як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Методика оцінювання фінансового стану підприємства з урахуванням рівня його ліквідності

Тип сталості	На дату складання звітності	У короткостроковій перспективі	У довгостроковій перспективі
Абсолютний	$A1 > П1$	$A1 > П1 + П2$	$A1 > П1 + П2 + П3$
Нормальний	$A1 + A2 > П1$	$A1 + A2 > П1 + П2$	$A1 + A2 > П1 + П2 + П3$
Критичний	$A1 + A2 + A3 > П1$	$A1 + A2 + A3 > П1 + П2$	$A1 + A2 + A3 > П1 + П2 + П3$
Кризовий	$A1 + A2 + A3 > П1$	$A1 + A2 + A3 < П1 + П2$	$A1 + A2 + A3 > П1 + П2 + П3$

Зіставлення першої та другої груп активів із першими двома групами пасивів дозволяє оцінити поточну ліквідність, яка свідчить про платоспроможність підприємства на найближчий час. Порівняння активів, що повільно реалізуються з довгостроковими пасивами відображає перспективну ліквідність – прогноз платоспроможності на основі порівняння майбутніх надходжень і платежів.

При визначенні рівня ліквідності недостатньо порівняти вартість поточних зобов'язань із вартістю оборотних активів. На практиці час від часу зустрічаються ситуації, коли оборотні активи перевищують короткострокові зобов'язання, проте підприємство не є ліквідним, бо на оборотні активи припадає помітна частка неліквідів та простроченої дебіторської заборгованості. До неліквідів, як правило, відносять готову продукцію, залежані виробничі запаси, що не користується попитом, витрати майбутніх періодів, незавершене виробництво. Активи, які не можуть бути використані в технологічному процесі чи реалізовані, як товар на ринку, не відображуються в балансі, також не відображається і невиправдана дебіторська заборгованість. Це означає, що активи, фактична цінність яких сумнівна, входять до їх загальної величини і використовуються при розрахунках показників ліквідності, рівень якої не відповідає реально існуючому [47].

Хоча при складанні балансу активи, що потенційно не обіцяють доходу, мають бути списані на збитки, на практиці це здійснюється не завжди. Можливість отримання більш точної оцінки ліквідності виникає в процесі внутріш-

нього аналізу, який базується на повних даних бухгалтерського обліку. Однак наявність неліквідності в структурі оборотних активів не тільки робить результати зовнішнього аналізу ліквідності дуже умовними, але й суттєво погіршує якість оборотних активів та негативно впливає на рівень ліквідності.

На основі аналізу ліквідності балансу можна робити проміжні висновки про перспективну платоспроможність підприємства, аналіз якої варто доповнити з використанням інших методів, які представлено на рис. 1.6.

Рис. 1.6. Методи оцінювання платоспроможності підприємства за її основними видами

Достатній рівень платоспроможності підприємства сприяє безперервному виробничому процесу і реалізації товарів за допомогою достатнього обсягу власного капіталу у структурі джерел фінансування. Це дозволяє підприємству досягти стану фінансової стійкості та незалежності від зовнішніх негативних факторів, забезпечує його незалежність від зовнішніх кредиторів і знижує ризик неплатоспроможності підприємства, що особливо актуально в умовах сьогодні. Таким чином, для оцінювання статичної платоспроможності підприємства використовується коефіцієнтний метод. Коефіцієнтний аналіз основних показників ліквідності підприємства, що мають нормативні значення, здійснюється шляхом порівняння фактичних значень із нормативами та оцінювання ліквідності підприємства у статистиці. Доцільно детально розглянути систему цих показників.

1.3. Показники ліквідності й платоспроможності суб'єкта господарювання

Для оцінки ліквідності і платоспроможності підприємства в певний момент часу здійснюється з використанням системи відповідних показників. Традиційно основними показниками ліквідності є: коефіцієнт абсолютної (миттєвої) ліквідності, коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності та коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності. Проте поряд з ними для більш повної оцінки використовуються й інші показники, які систематизовано на рис. 1.7.

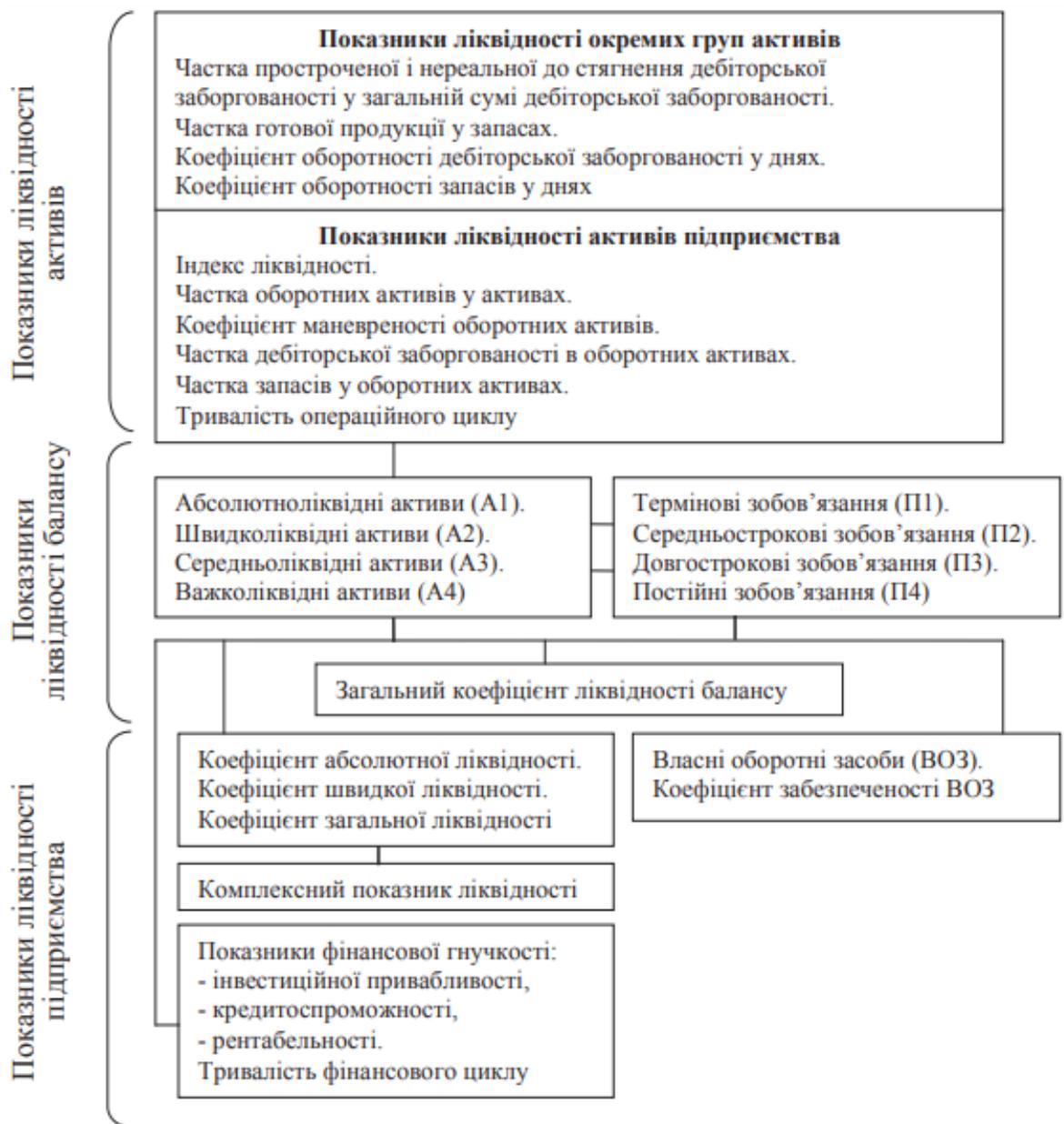

Рис. 1.7. Система показників аналізу ліквідності підприємства [36]

У запропонованій Г.М. Тереном [36] системі показників ліквідності підприємства враховано ієрархічну залежність понять ліквідності активів, ліквідності балансу і ліквідності підприємства. Саме за цією ознакою згруповано всі показники ліквідності підприємства.

Показники ліквідності активів слушно розділені на показники окремих груп активів і показники ліквідності активів підприємства.

Ліквідність окремих видів активів, зокрема дебіторської заборгованості, запасів, залежить від їх якості та швидкості їх обертання в процесі господарської діяльності. Тому основними показниками, що характеризують ці властивості активів є: частка простроченої і безнадійної дебіторської заборгованості в її загальній сумі; питома вага готової продукції у запасах (як одного із можливих неліквідів); тривалість обороту дебіторської заборгованості; тривалість обороту запасів.

До показників ліквідності активів підприємства належать: індекс ліквідності; частка оборотних активів у загальній величині активів підприємства та показники структури оборотних активів, які характеризують питому вагу абсолютно-, швидко- та середньоліквідних активів у загальній величині оборотних активів. Більш ліквідними є активи того підприємства, для якого характерне зростання частки грошових коштів і дебіторської заборгованості у складі оборотних активів [36].

Для забезпечення достовірної оцінки рівня ліквідності й платоспроможності підприємства необхідно враховувати характер діяльності підприємства. Для прикладу, у підприємств промисловості та будівництва великі залишки запасів і малі – грошових коштів, у підприємств роздрібної торгівлі велика умовна вага грошових коштів, хоча можуть бути і значними розміри товарів для перепродажу. Потрібно також брати до уваги стан запасів, адже у підприємства може бути надлишок або нестача запасів, порівняно з величиною, необхідною для безперебійної діяльності. Крім цього варто зважати на умови розрахунків з дебіторами, надходження дебіторської заборгованості через короткі проміжки часу після купівлі товарів призводить до невеликої їх частки в

складі оборотних активів підприємства, і, навпаки; стан дебіторської заборгованості: наявність чи відсутність в її складі прострочених та безнадійних боргів [13].

Показники ліквідності балансу відображають величину активів за ступенем їх ліквідності та зобов'язань підприємства за терміновістю погашення. На основі них запропоновано розраховувати загальний коефіцієнт ліквідності балансу для комплексної оцінки ліквідності балансу.

$$K_{л_{заг}} = \frac{A_1 \times \alpha_1 + A_2 \times \alpha_2 + A_3 \times \alpha_3}{\Pi_1 \times \beta_1 + \Pi_2 \times \beta_2 + \Pi_3 \times \beta_3}, \quad 1.2$$

де α_i і β_i питома вага відповідних груп активів і пасивів у валюті балансу відповідно.

Він характеризує співвідношення суми усіх оборотних активів та суми всіх платіжних зобов'язань з урахуванням їх ліквідності та терміновості погашення відповідно. Цей показник дає можливість порівнювати баланси підприємств за різні періоди, баланси різних підприємств та визначати найбільш ліквідні баланси [36].

І до останньої групи належать безпосередньо узагальнюючі показники ліквідності підприємства, як то коефіцієнт абсолютної, швидкої та загальної ліквідності. Для визначення рівня платоспроможності підприємства доцільно використовувати показники ліквідності з їх нормативними значеннями. У разі, якщо наведені вимоги не виконуються, можна очікувати, що рано чи пізно суб'єкт господарювання виявиться неплатоспроможним, а отже, і виникне підстава для порушення проти нього справи про банкрутство.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина короткострокових позикових коштів може бути погашено негайно (нормативне значення 0,25–0,3).

$$K_{АЛ} = (ГК + ЦП)/ПЗ, \quad (1.3)$$

де ГК – грошові кошти підприємства; ЦП – високоліквідні цінні папери; ПЗ – поточні зобов'язання підприємства.

Коефіцієнт поточної ліквідності показує, скільки гривень поточних оборотних активів припадає на одну гривню поточних короткострокових зобов'язань, та має нормативне значення в межах 2 [9].

$$K_{\text{ПЛ}} = \text{ОА} / \text{ПЗ}, \quad (1.4)$$

де ОА – оборотні активи підприємства.

Коефіцієнт критичної ліквідності показує, яку частину короткострокової заборгованості підприємство зможе погасити за умови реалізації дебіторської заборгованості (нормативне значення 1).

$$K_{\text{КЛ}} = (\text{ДЗ} + \text{ЦП} + \text{ГК} + \text{ІОА}) / \text{ПЗ}, \quad (1.5)$$

де ДЗ – дебіторська заборгованість; ІОА – інші оборотні активи.

Коефіцієнт термінової (швидкої) ліквідності показує, яка частина короткострокових зобов'язань може бути погашена за рахунок швидкоореалізованих активів (нормативне значення 0,7–0,8) [5].

$$K_{\text{ТЛ}} = \text{ГК} + \text{ЦП} + \text{ДЗ} / \text{ПЗ} \quad (1.6)$$

Важливими абсолютним показником ліквідності підприємства є величина власних оборотних коштів, що характеризує ту частину власного капіталу, яка є джерелом покриття його поточних активів. Підприємство повинно мати власні оборотні кошти для забезпечення його ліквідності й платоспроможності.

$$\text{ВОК} = \text{ОА} - \text{ПЗ}, \quad (1.7)$$

Пов'язаним із попереднім показником є коефіцієнт забезпеченості власного оборотного капіталу, який відображає частину оборотних активів, котрі

фінансується за рахунок власних коштів підприємства (нормативне значення – більше 0,1).

$$\text{ВОК} = \text{ОА} - \text{ПЗ}/\text{ОА}, \quad (1.8)$$

Ще один показник, що характеризує частину власного оборотного капіталу, яка знаходиться у формі грошових коштів (абсолютно ліквідних активів) є коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу (нормативне значення 0-1).

$$\text{КманВОК} = \text{ГК}/\text{ВОК}, \quad (1.9)$$

Виходячи з того, що платоспроможність підприємства полягає у його готовності терміново погасити короткотермінову заборгованість власними коштами, методи оцінки платоспроможності базуються на показниках, які наведено на рисунку 1.8. Фінансовий аналіз платоспроможності будь-якого підприємства базується на попередньо проаналізованих показниках ліквідності, зважаючи на нерозривний зв'язок цих понять, і його доцільно здійснювати за поточний та прогнозний період, адже в конкретний момент часу підприємство може бути здатне розрахуватися за своїми зобов'язаннями, але в перспективі з цим можуть виникнути проблеми, які потрібно передбачити.

Одним із основних показників платоспроможності є коефіцієнт загальної платоспроможності, який відображає рівень забезпеченості позикових коштів матеріальними засобами підприємства (нормативне значення більше 1). Збільшення значення цього показника свідчить про зміцнення платоспроможності підприємства та зрушення в бік покращення структури активів і пасивів.

$$\begin{aligned} \text{КОП} &= (\text{НМА} + \text{ОЗ} + \text{З})/(\text{ДЗП} + \text{ПЗ}), \text{ або} \\ \text{К}_{\text{зп}} &= (\text{А1} + 0,5 * \text{А2} + 0,3 * \text{А3})/(\text{П1} + 0,5 * \text{П2} + 0,3 * \text{ПЗ}) \end{aligned} \quad (1.10)$$

де НМА – нематеріальні активи; ОЗ – основні засоби; З – запаси підприємства; ДЗП – довгострокові зобов'язання підприємства.

Рис. 1.8. Система показників платоспроможності підприємства

*Складено автором за даними [42].

Іншим важливим показником є коефіцієнт платоспроможності, який характеризує готовність підприємства миттєво погасити свою короткострокову заборгованість (шляхом миттєвого перерахування коштів з власного поточного рахунку на поточний рахунок кредитора). Його нормативне значення перевищує 0,2 [25].

$$\text{КП} = \text{ГК} / \text{ПЗ}, \quad (1.11)$$

Безумовно, платоспроможність підприємства залежить від частки позикових коштів у структурі капіталу підприємства. Існує група показників в системі показників платоспроможності, які відображають ці співвідношення. Серед них варто виділити коефіцієнт фінансового левериджу, який показує, скільки довгострокових позикових коштів використано для фінансування активів підприємства порівняно із власним капіталом.

$$\text{К}_{\text{ФЛ}} = \text{ДЗП} / \text{ВК} \quad (1.12)$$

Також важливим є співвідношення певних груп різних за ліквідністю активів. Так, коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобілізованих активів характеризує скільки необоротних активів приходить на кожну гривню оборотних активів.

$$\text{К}_{\text{м/імм}} = \text{ОА} / \text{НЕА} \quad (1.13)$$

Окрім вищеописаних основних показників ліквідності і платоспроможності використовуються й інші коефіцієнти, які представлено в таблиці 1.3, де відображено методику їх розрахунку, економічний зміст, нормативні значення та тенденцію, що є позитивною для відповідного показника. Виходячи з динаміки й значень показників ліквідності й платоспроможності на заключному етапі визначають ймовірність втрати чи відновлення платоспроможності.

Таблиця 1.3

Методика розрахунку показників ліквідності й платоспроможності підприємства

Назва показника	Формула розрахунку и умовні позначення	Економічний зміст	Позитивна тенденція (нормативне значення)
1	2	3	4
1. Чистий оборот. капітал, (ЧОК)	ЧОК = ПА – ПЗ , де ПА – поточні активи (ОА – оборотні активи), тис. грн.; ПЗ – поточні зобов'язання, тис. грн.	Позитивне значення ЧОК свідчить про принципову можливість погашення поточної заборгованості за рахунок оборотних засобів	Збільшення (позитивне значення)
2. Маневреність чистого оборотного капіталу (Км)	Км = ЧОК / ВК , де ЧОК - чистий оборотний капітал, тис. грн.; ВК – власний капітал підприємства та прирівняний до нього, тис. грн.	Показує, яка частка власного капіталу підприємства вкладена в оборотні активи.	Збільшення 0,3 – 0,4 (Км > 0,3)
3. Загальний коефіцієнт покриття (загальний коефіцієнт ліквідності) (К _{ол})	К_{ол} = ПА / ПЗ , де ПА – поточні активи, тис. грн. ПЗ – поточні зобов'язання, тис. грн.	Характеризує достатність оборотних засобів для погашення поточних зобов'язань на протязі року	К _{ол} ≥ 2
4. Коефіцієнт критичної (швидкої, проміжної, термінової) ліквідності (К _{лп})	К_{лп} = (ГК+ЦП+ДЗ) / ПЗ , де ГК – грошові кошти, тис. грн; ЦП – високоліквідні цінні папери, тис. грн; ДЗ – дебіторська заборгованість, тис. грн.; ПЗ – поточні зобов'язання, тис. грн..	Характеризує кількість одиниць ліквідних оборотних активів, які припадають на одиницю короткострокових (поточних) зобов'язань	Збільшення 0,7 - 0,8 (К _{лп} > 0,7)
5. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (К _{ал})	К_{ал} = (ГК+ЦП) / ПЗ , де ГК – грошові кошти, тис. грн; ЦП – високоліквідні цінні папери, тис. грн; ПЗ – поточні зобов'язання, тис. грн.	Характеризує готовність підприємства миттєво погасити свою короткострокову заборгованість	Збільшення 0,25 - 0,35 (К _{ал} > 0,2)
6. Коефіцієнт платоспроможності (К _п)	К_п = ГК / ПЗ , де ГК - грошові кошти, тис. грн. ПЗ – поточні зобов'язання, тис. грн.	Характеризує готовність підприємства миттєво погасити свою короткострокову заборгованість (шляхом миттєвого перерахування коштів з власного поточного рахунку на поточний рахунок кредитора)	Збільшення К _п ≥ 0,2
7. Коефіцієнт ліквідності коштів у розрахунках (К _{лкр})	К_{лкр} = КР / ПЗ , де КР – кошти у розрахунках тис. грн.; ПЗ – поточні зобов'язання, тис. грн.	Показує, в якій мірі очікувані надходження від дебіторів будуть використані для погашення поточних зобов'язань підприємства	Збільшення
8. Коефіцієнт ліквідності мобілізованих засобів (К _{лмз}) (коефіцієнт ліквідності запасів)	К_{лмз} = З / ПЗ , де З – матеріальні оборотні засоби (запаси), тис. грн.; ПЗ – поточні зобов'язання, тис. грн.	Характеризує рівень залежності платоспроможності підприємства від матеріально-виробничих запасів і витрат з точки зору необхідності мобілізації грошових коштів для погашення своїх поточних зобов'язань	Збільшення. 0,5 - 1,0

Продовження таблиці 1.3

1	2	3	4
9. Загальний показник платоспроможності ($K_{ЗП}$)	$K_{ЗП} = (A1 + 0,5 * A2 + 0,3 * A3) / (П1 + 0,5 * П2 + 0,3 * П3)$, де А1 – найбільш ліквідні активи; А2 – активи, що швидко реалізуються; А3 – активи, котрі повільно реалізуються; П1 - найбільш термінові зобов'язання; П2 – короткострокові пасиви; П3 – довгострокові пасиви.	Характеризує загальну платоспроможність підприємства	Збільшення значення $K_{ЗП}$ свідчить про зміцнення платоспроможності підприємства та зрушення в бік покращення структури активів і пасивів. Зменшення – навпаки.
10. Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості ($K_{КЗ/ДЗ}$)	$K_{КЗ/ДЗ} = КЗ / ДЗ$, де КЗ – кредиторська заборгованість, тис. грн.; ДЗ – дебіторська заборгованість, тис. грн.	Показує, який розмір кредиторської заборгованості припадає на 1 грн. дебіторської	$K_{КЗ/ДЗ} \approx 1$ (врівноваження)
11. Коефіцієнт мобільності активів ($K_{ма}$)	$K_{ма} = ОА / А$, де ОА - оборотні активи, тис. грн., А – активи, тис. грн.	Показує, яку частку валюти балансу займають оборотні активи	$\geq 0,5$
12. Коефіцієнт відношення активів	$K_{ва} = ОА / НА$, де ОА – оборотні активи, тис. грн., А – необоротні активи, тис. грн.	Показує рівень співвідношення між оборотними та необоротними активами	> 1

Якщо коефіцієнти поточної ліквідності та забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами нижчі за нормативні, але спостерігається тенденція до їх зростання (або, навпаки, – відповідають нормативам, але є тенденція до зниження), то розраховують коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності ($K_{ВП}$):

$$K_{ВП} = (K_{П1} + M / T * (K_{П1} - K_{П0})) / 2, \quad (1.14)$$

де $K_{П0}$ – фактичне значення коефіцієнта поточної ліквідності на початок періоду; $K_{П1}$ – фактичне значення коефіцієнта поточної ліквідності на кінець періоду; M – період відновлення (втрати) платоспроможності, міс.; T – звітний період, міс.

Як правило, коефіцієнт відновлення платоспроможності розраховують на 6 місяців (у формулі $M = 6$). Коефіцієнт втрати платоспроможності розраховують на 3 місяці ($M = 3$). Якщо коефіцієнт відновлення платоспроможності

сті перевищує одиницю, то підприємство має реальну можливість протягом 6 місяців відновити свою платоспроможність, а якщо не перевищує – така можливість відсутня.

Підвищення платоспроможності вимагає розробки та впровадження комплексу заходів виходячи з того, що для кожного суб'єкта підприємництва важливо мати у своєму розпорядженні достатньо ліквідні кошти в кризових умовах. Тому підприємства повинні обирати найбільш ефективні та правильні методи управління своїми коштами, які в майбутньому принесуть йому прибутки та забезпечать поточну і перспективну платоспроможність і ліквідність.

Отже, встановлено, що ліквідність і платоспроможність – ключові категорії, що відображають здатність підприємства погашати свої зобов'язання у встановлений термін у повному обсязі. Визначено ієрархічну залежність ліквідності активів, балансу і підприємства. Саме ці поняття визначають рівень платоспроможності підприємства.

Охарактеризовано основні методи аналізу ліквідності і платоспроможності підприємства, серед яких коефіцієнтний, порівняльний, вертикальний, горизонтальний і трендовий аналіз у рамках комплексного підходу. Визначено специфіку оцінки, яка полягає в аналізі ліквідності балансу, що передбачає групування активів за рівнем ліквідності, а пасивів – за терміновістю погашення, для подальшого порівняння їх між собою з метою визначення рівня ліквідності, перспективної й поточної платоспроможності.

Встановлено, що узагальнюючу оцінку отримують на основі аналізу коефіцієнтів ліквідності й платоспроможності. Вона формується на основі порівняння фактичних значень із нормативними, з подальшим визначенням можливості відновлення чи втрати платоспроможності підприємства.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНЮВАННЯ ЛІКВІДНОСТІ Й ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА МАТЕРІАЛАХ ТОВ «АГРОКОМПЛЕКС «ЗЕЛЕНА ДОЛИНА»)

2.1. Дослідження динаміки й структури активів і пасивів підприємства

Величина й структура майна підприємства та джерел його формування визначає рівень його ліквідності й платоспроможності. Тому оцінювання ліквідності й платоспроможності суб'єкта підприємництва варто розпочати з аналізу структури й динаміки його активів і пасивів.

Дослідження проводимо на матеріалах ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина», що є багатогалузевим виробничим комплексом, який створено у вересні 2004 році на базі цукрового заводу та господарств Томашпільського і Тульчинського районів, що розміщуються на півдні Вінницької області. До складу підприємства входять сім агроформувань Томашпільського та п'ять Тульчинського районів, «Тваринницько-відгодівельний комплекс с. Тиманівка», Томашпільський цукровий завод, три машинно-тракторні станції, нафтобаза та Журавлівський елеватор, у складі якого працює комбикормовий завод.

Основний напрямок агропромислового виробництва підприємства – зерново-буряковий з розвинутим тваринництвом, промисловим виробництвом цукру-піску. Основою сільськогосподарського виробництва є вирощування озимої та ярої пшениці, озимого та ярого ячменю, соняшника, сої, озимого ріпаку, цукрових буряків для подальшої переробки та кормових культур для забезпечення потреб тваринництва. Перспективи розвитку агрокомплексу лежать в площині підвищення урожайності завдяки сучасним технологіям та вирощування культур, які користуються попитом на сільськогосподарських

ринках. На підприємстві робиться ставка на застосування широкозахватної, високопродуктивної і енергозберігаючої техніки, адже в сільському господарстві, так само як і в промисловому виробництві, важливу роль відіграє економія енергоресурсів. ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» обробляє більше 27 тис. га Вінницької області, з яких під цукровий буряк відведено 5,5 тис. га., решту – під пшеницю, ячмінь, кукурудзу, сою та ін.

Конкурентне середовище функціонування досліджуваного сільськогосподарського підприємства характеризується високим рівнем конкуренції. Основними конкурентами ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» є ТОВ «Агрофірма «Україна-О», Холдинг «Вінницька аграрно-промислова група», ТОВ «Арчі», ТОВ «Липівка-Агро», ТОВ «Агро-Еталон», СТОВ Агрофірма «Ольгопіль». Матеріальним носієм конкурентних переваг досліджуваного підприємства виступає високоякісна продукція, що ним виробляється.

Ринком збуту продукції підприємства є внутрішній ринок України. Останніми роками підприємство також працює на експорт. Так, наприклад, відвантажується білий кристалічний цукор на ринки Вірменії, Узбекистану, Молдови, Таджикистану та інші. Основними споживачами продукції підприємства є юридичні особи: ТОВ «Український тендерний союз», ТОВ «Кернел-Трейд», ТОВ «Автобансервіс», ТОВ «ІнтерФуд» та інші [21].

Для здійснення аналізу майна й капіталу ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» сформуємо агрегований баланс досліджуваного підприємства у таблиці 2.1 й застосовуючи методи горизонтального й вертикального аналізу надамо оцінку структури та динаміки його активів і пасивів.

Відповідно до отриманих результатів агрегованого балансу ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» можна зробити висновок, що протягом 2019-2020 рр. спостерігається зменшення обсягу майна досліджуваного підприємства на 79380 тис. грн. (або на 4,10%), проте за період 2020-2021 рр. відбувається збільшення активів підприємства на 625085 тис. грн. (або на 33,68%) (рис. 2.1).

Таблиця 2.1

Агрегований баланс ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» за 2019-2021 роки

Актив	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Відхилення (+,-) 2020/2019		Темп зростання 2020/ 2019, %	Відхилення (+,-) 2021/2020		Темп зростання 2021/ 2020, %
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	в сумі, тис. грн.	в пито- мій вазі, %		в сумі, тис. грн.	в пито- мій вазі, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Необоротні активи (1095)	1006848	52,27	1177642	63,55	1403571	56,64	170793	11,43	116,96	225930	-6,88	119,18
1.1. Основні засоби і нематеріальні активи (1000+...+1020)	999867	51,66	1121668	60,43	1360748	54,84	121800	8,77	112,18	239081	-5,59	121,31
1.2. Довгострокові фінансові інвестиції (1030+1035)	6981	0,36	36761	1,98	36761	1,48	29780	1,62	526,59	0	-0,50	100,00
1.3. Відстрочені податкові активи (1045)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-	0	0,00	-
1.4. Інші необоротні активи і довгострокова дебіторська заборгованість (1040+1090)	0	0,00	19213	1,04	6062	0,24	19213	1,04	100	-13151	-0,79	31,55
2. Оборотні активи (1195)	923861	47,73	676605	36,45	1075966	43,36	-247256	-11,28	73,24	399361	6,91	159,02
2.1. Запаси (1100+1110)	585231	30,24	611102	32,92	940516	37,91	25871	2,69	104,42	329414	4,98	153,90
2.2. Дебіторська заборгованість (1120+1125+1155)	303025	15,66	54394	2,93	89873	3,62	-248631	-12,73	17,95	35479	0,69	165,23
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти (1160+1165)	32651	1,69	10893	0,59	40961	1,65	-21758	-1,10	33,36	30068	1,06	376,03
2.4. Витрати майбутніх періодів (1170)	0	0,00	216	0,01	0	0,00	216	0,01	100	-216	-0,01	0,00
2.5. Інші оборотні активи (1180+1190)	2954	0,15	0	0,00	4616	0,19	-2954	-0,15	-	4616	0,19	100
3. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття (1200)	4823	0,25	1906	0,10	1701	0,07	-2917	-0,15	39,52	-205	-0,03	89,24
Всього майна (1300)	1935532	100,00	1856153	100,00	2481238	100,00	-79380	-	95,90	625085	-	133,68

Продовження таблиці 2.1

Пасив	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Відхилення (+,-)		Темп зростання 2020/2019, %	Відхилення (+,-)		Темп зростання 2021/2020, %
	2020/2019		2021/2020									
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	в сумі, тис. грн.	в пито- мій вазі, %		в сумі, тис. грн.	в пито- мій вазі, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Власний капітал (1495)	1467010	75,79	1205527	64,95	1689936	68,11	-261483	-10,85	82,18	484409	3,16	140,18
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення (1595)	362743	18,74	422811	22,78	527368	21,25	60068	4,04	116,56	104557	-1,52	124,73
3. Поточні зобов'язання і забезпечення (1695)	105779	5,47	227815	12,27	263934	10,64	122036	6,81	215,37	36119	-1,64	115,85
3.1. Короткострокові кредити банків (1600)	37111	1,92	40312	2,17	22500	0,91	3201	0,25	108,63	-17812	-1,26	55,81
3.2. Кредиторська заборгованість (1605+...+1650)	49405	2,55	173998	9,37	55083	2,22	124593	6,82	352,19	-118915	-7,15	31,66
3.3. Інші поточні зобов'язання (1660+...+1690)	19263	1,00	13505	0,73	186351	7,51	-5758	-0,27	70,11	172846	6,78	1379,87
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття (1700)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-	0	0,00	-
5. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду (1800)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-	0	0,00	-
Всього капіталу (1900)	1935532	100,00	1856153	100,00	2481238	100,00	-79380	-	95,90	625085	-	133,68

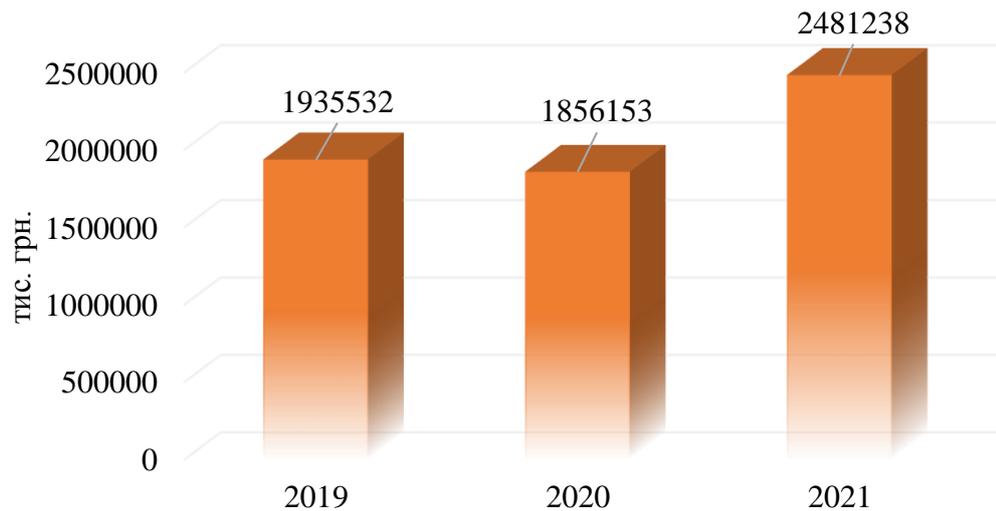

Рис. 2.1. Динаміка величини майна ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

Так, у 2020 році порівняно з 2019 роком величина майна зменшилася на 79380 тис. грн. або на 4,10 %. Ця зміна була зумовлена зменшенням величини оборотних активів підприємства на 247256 тис. грн. або на 26,76%, які становлять більше третини майна підприємства, що може свідчити про зниження рівня загальної ліквідності та зменшення величини власного оборотного капіталу підприємства при незмінному обсязі поточних зобов'язань.

Зокрема, суттєво зменшився обсяг дебіторської заборгованості на 248631 тис. грн. або на 82,05%, питома вага якої зменшилася з 15% до 3%, що може свідчити про покращення ситуації щодо розрахунків дебіторів з досліджуваним підприємством. Відбулося зменшення грошових коштів та їх еквівалентів на 21758 тис. грн. або на 66,64%, частка яких становила тільки 1,5% активів підприємства. Це зменшення може свідчити про зниження рівня абсолютної ліквідності підприємства.

Також скорочення величини майна підприємства відбулося і за рахунок зменшення необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття на 2917 тис. грн. або на 60,48%, частка яких у майні підприємства становила менше ніж пів відсотка. Ця зміна свідчить про пожвавлення інвестиційної ді-

яльності досліджуваного підприємства. Обсяг необоротних активів підприємства, питома вага яких становила більше ніж половину усього майна підприємства, у 2020 році порівняно з 2019 роком збільшився на 170793 тис. грн. або на 16,96%. Зокрема, це збільшення відбулося за рахунок збільшення основних засобів і нематеріальних активів на 121800 тис. грн. або на 12,18%, питома вага яких у загальній структурі необоротних активів підприємства становить понад 90%. Ця зміна є позитивною для підприємства, оскільки свідчить про збільшення виробничих потужностей підприємства.

Також протягом аналізованих років відбулося досить значне зростання обсягу довгострокових фінансових інвестицій, які становлять близько 1,5% активів підприємства, на 29780 тис. грн. або на 426,59%, що свідчить про збільшення обсягу довгострокових вкладень у різноманітні цінні папери або ж про збільшення кількості операцій з таких вкладень. Також відбулося збільшення інших необоротних активів і довгострокової дебіторської заборгованості, що можна оцінити як негативний аспект для розвитку підприємства, оскільки це може свідчити про зниження мобільності капіталу підприємства.

У 2021 році порівняно з 2020 роком спостерігається збільшення майна підприємства. Так, у 2021 році активи підприємства збільшилися на 625086 тис. грн. або на 33,68%, що є позитивною зміною для підприємства, оскільки свідчить про розвиток підприємства та підвищення виробничого потенціалу. Зокрема, цей приріст відбувся за рахунок збільшення як необоротних, так і оборотних активів (рис. 2.2).

Обсяг необоротних активів зріс на 225930 тис. грн. або на 19,18%, зокрема, основні засоби та нематеріальні активи, частка яких у майні підприємства становить 56%, збільшилися на 239081 тис. грн. або на 21,31%, що свідчить про збільшення виробничих потужностей досліджуваного підприємства.

Величина оборотних активів, питома вага яких становить 43%, у 2021 році збільшилася на 399361 тис. грн. або на 59,02%, зокрема, за рахунок збільшення запасів, частка яких становить 37% активів підприємства, на

329414 тис. грн. або на 53,9%, що є позитивною зміною для підприємства, оскільки свідчить про збільшення обсягу виготовленої продукції.

Рис. 2.2. Структурна динаміка активів ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

Також відбулося збільшення обсягу дебіторської заборгованості на 35479 тис. грн. або на 65,23%, проте, незважаючи на абсолютний приріст обсягу дебіторської заборгованості, її питома вага у загальній структурі активів підприємства має значення, яке відповідає нормативному, тому цей приріст не є негативною зміною для підприємства.

Суттєво збільшилася величина грошових коштів та їх еквівалентів, питома вага яких є незначною у структурі майна підприємства – лише 1,6%, що свідчить про збільшення надходжень від діяльності підприємства та підвищення рівня абсолютної ліквідності підприємства. Відбулося також збільшення інших оборотних активів на 4616 тис. грн., які становлять 0,19% активів підприємства, та зменшення величини необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття, на 205 тис. грн. або на 10,76%, питома вага яких становить менше 1% усього майна підприємства.

Величина капіталу досліджуваного підприємства у 2020 році порівняно з 2019 роком знизилася, а у 2021 році порівняно з 2020 роком відбулося її зростання. Зокрема, у 2020 році обсяг власного капіталу, який становить 75% величини усього капіталу, зменшився на 261483 тис. грн. або на 17,82% унаслідок зменшення величини нерозподіленого прибутку, що свідчить про використання чистого прибутку у більшому обсязі для задоволення необхідних потреб підприємства. Також за аналізований період відбулося збільшення довгострокових зобов'язань та забезпечень, питома вага яких становить близько 20% (рис. 2.3), на 60068 тис. грн. або на 16,56%, що свідчить про збільшення обсягу коштів, які підприємство може використовувати протягом тривалого періоду часу. Поточні зобов'язання та забезпечення, частка яких у структурі капіталу становить 8%, зросли на 122036 тис. грн. або на 115,37% за рахунок зростання величини кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями.

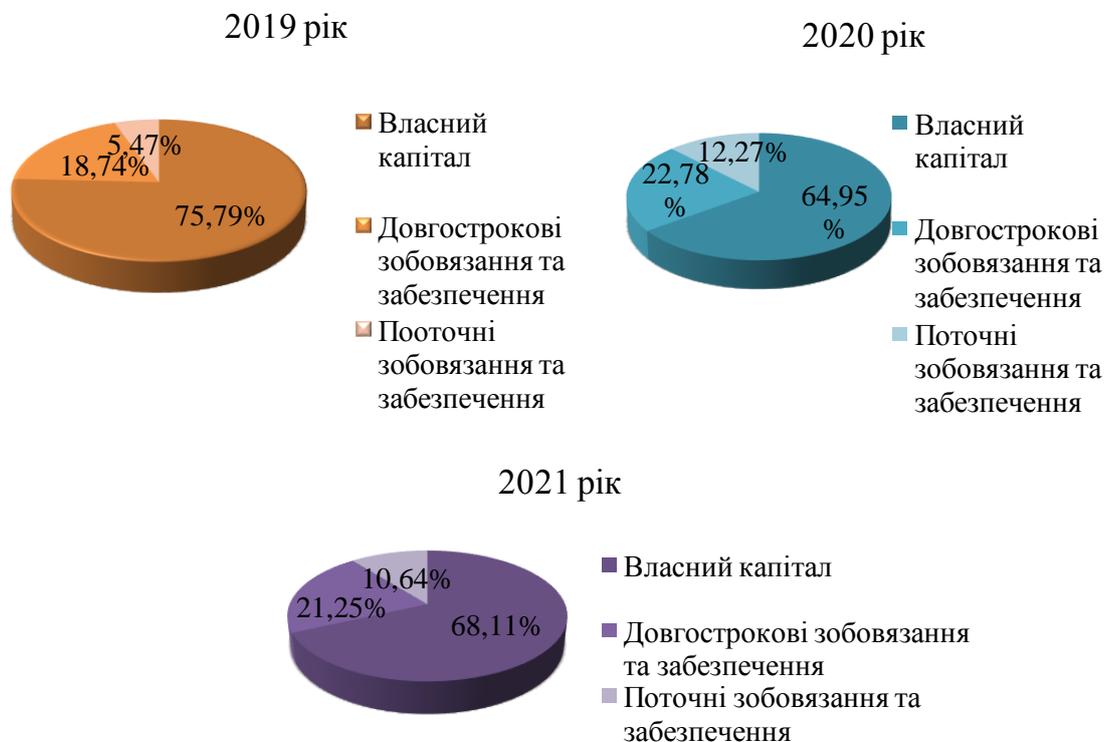

Рис. 2.3. Структурна динаміка капіталу ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

У 2021 році порівняно з 2020 роком спостерігається збільшення величини капіталу підприємства на 625085 тис. грн. або на 33,68%, що свідчить про збільшення обсягу майна підприємства. Зокрема, відбулося зростання обсягу власного капіталу, який становить 68% усього капіталу підприємства, на 484409 тис. грн. або на 40,18% за рахунок збільшення величини нерозподіленого прибутку у результаті отримання підприємством більшого обсягу чистого прибутку, що, звісно, є позитивною зміною для підприємства.

Обсяг довгострокових зобов'язань та забезпечень досліджуваного підприємства, які становлять 20% капіталу підприємства, зріс на 104557 тис. грн. або на 24,73%, що є позитивною зміною для підприємства, оскільки свідчить про залучення коштів, які можна використовувати протягом тривалого періоду часу, наприклад, для фінансування придбання основних засобів. Варто зазначити, що досліджуване підприємство забезпечує формування власного майна більшою мірою за рахунок власного капіталу, оскільки його частка у структурі капіталу впродовж досліджуваного періоду становить у середньому 69%. Наступним за значимістю джерелом формуванням активів підприємства є довгострокові зобов'язання та забезпечення, питома вага яких становить у середньому 20%. За рахунок поточних зобов'язань та забезпечень підприємство формує у середньому 8% своїх активів.

Варто зазначити, що впродовж аналізованих років досліджуване підприємства мало такі хворі статті балансу: скорочення суми нерозподіленого прибутку у 2020 році; наявність простроченої дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги, а також простроченої іншої поточної дебіторської заборгованості протягом аналізованих років; питома вага грошових коштів у структурі майна підприємства становить менше 10%.

Окрім наявності так званих «хворих статей балансу», варто сказати, що протягом досліджуваного періоду мають місце і позитивні аспекти: збільшення валюти балансу у 2021 році; збільшення частки оборотних активів у 2021 році; темп приросту оборотних активів у 2021 році вищий за темп приросту необоротних активів; збільшення частки оборотних активів у 2021 році.

2.2. Аналіз ліквідності та платоспроможності ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина»

Фінансовий стан підприємства з позиції короткострокової перспективи оцінюється показниками ліквідності й платоспроможності, що в загальному вигляді характеризують його здатність вчасно і у повному обсязі здійснювати розрахунки за короткостроковими зобов'язаннями з контрагентами.

Виходячи зі сформованої структури активів і пасивів ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» проаналізуємо його ліквідність і платоспроможність. На першому етапі складемо та проаналізуємо баланс ліквідності підприємства (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Баланс ліквідності ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» у 2019-2021 рр.

Актив	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Пасив	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Платіжний надлишок +,-		
								2019 рік	2020 рік	2021 рік
Група А1 Грошові кошти	32651	10893	40961	Група П1 Поточні зобов'язання Кредит. заборгованість за товари, роботи	68668	68788	241434	-36017	-57895	-200473
Група А2 Дебіторс. заборгованість, Готова продукція	303025	54394	89873	Група П2 Короткострокові кредити банку	37111	159027	22500	265914	-104633	67373
Група А3 Виробничі запаси, незаверш. виробництво	599989	655429	989656	Група П3 Довгострокові зобов'язання	362743	422811	527368	237246	232618	462288
Група А4 Необоротні активи	999867	1135437	1360748	Група П4 Власний капітал	1467010	1205527	1689936	467143	70090	329188
Баланс гр.1+2+3+4	1935532	1856153	2481238	Баланс гр.1+2+3+4	1935532	1856153	2481238	-	-	-

Відповідно до балансу ліквідності можна зробити висновок, що баланс досліджуваного підприємства у 2019 та 2021 рр. був майже абсолютно ліквідним, оскільки виконувалися співвідношення між групами активу А2, А3 та А4 та відповідними групами пасиву П2, П3 та П4. Не виконалося тільки співвідношення між групою активу А1 та групою пасиву П1. Це означає, що досліджуване підприємство може мати певні проблеми з поточною ліквідністю, а з перспективною ліквідністю проблем немає.

У 2020 році відбулося погіршення стану ліквідності балансу, оскільки групи пасиву П1 та П2 перевищили групи активу А1 та А2, що свідчить про те, що досліджуване підприємство нездатне погасити свої найбільш строкові зобов'язання та короткострокові пасиви за рахунок високоліквідних активів та активів, які швидко реалізуються.

Із перспективною ліквідністю у підприємства проблем не виникає, оскільки величина активів, які повільно реалізуються, перевищує обсяг зобов'язань, строки сплати яких віддалені на більш тривалий час, тобто А3 більше за П3.

У 2021 році спостерігається такий самий стан ліквідності балансу, що й у 2019 році, тобто досліджуване підприємство не в змозі погасити свої найбільш строкові зобов'язання за рахунок високоліквідних активів, проте воно здатне погасити свої зобов'язання, строки сплати яких віддалені на більш тривалий час.

Наступним етапом є аналіз відносних показників ліквідності і платоспроможності, розраховані значення яких представлено в табл. 2.3.

Відповідно до отриманих результатів розрахунків можна зробити такі висновки. У 2020 році порівняно з 2019 роком відбулося зменшення суми власного оборотного капіталу з 818082 тис. грн. до 448790 тис. грн. (на 45,14%) унаслідок зменшення величини оборотних активів та збільшення обсягу поточних зобов'язань, що є негативним явищем для підприємства, оскільки свідчить про зменшення обсягу виробництва продукції.

Таблиця 2.3

Значення коефіцієнтів ліквідності та платоспроможності
ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

№ з/п	Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Темп зростання, %	
					2020/2019	2021/2020
1	Власний оборотний капітал (ВОК)	818082	448790	812032	54,86	180,94
2	Загальний коефіцієнт ліквідності (покриття)	8,73	2,97	4,08	34,02	137,37
3	Коефіцієнт швидкої ліквідності	7,99	2,63	3,53	32,92	134,22
4	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,03	0,05	0,16	166,67	320,00
5	Коефіцієнт ліквідності товарно- матеріальних цінностей	5,67	2,88	3,75	50,79	130,21
6	Коефіцієнт ліквідності дебіторської заборгованості	2,86	0,24	0,34	8,39	141,67
7	Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами (КЗ)	0,89	0,66	0,75	74,16	113,64
8	Коефіцієнт загальної платоспроможності	4,13	2,85	3,14	69,01	110,18
9	Коефіцієнт фінансового лівериджу (КФЛ)	0,25	0,35	0,31	140,00	88,57
10	Частка кредиторської заборгованості у власному капіталі й дебіторської заборгованості	0,01	0,12	0,02	1200,00	0,00
11	Коефіцієнт співвідношення чистих оборотних активів із чистими активами	0,31	0,02	0,17	6,45	850,00

У 2021 році порівняно з попереднім роком спостерігається збільшення суми власного оборотного капіталу до 812032 тис. грн. або на 80,94% за рахунок збільшення величини оборотних активів, що є позитивним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про зміцнення фінансового стану підприємства, збільшення робочого капіталу, підвищення платоспроможності і ліквідності боргових зобов'язань, зростання фінансової незалежності (рис.2.4).

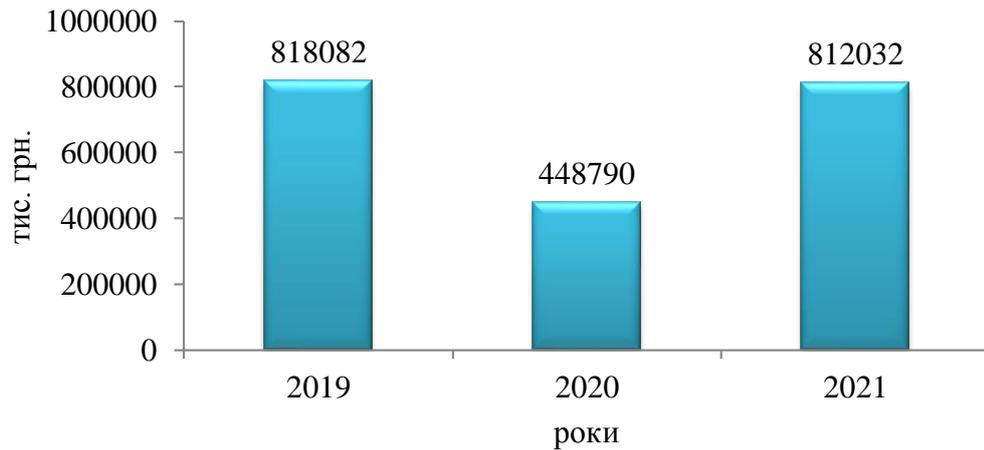

Рис. 2.4. Динаміка власного оборотного капіталу ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» впродовж 2019-2021 рр.

Протягом 2019-2020 рр. спостерігається зменшення коефіцієнта ліквідності (покриття) з 8,73 грн/грн. до 2,97 грн/грн. (на 65,98%) (рис. 2.5) у зв'язку зі зменшенням величини оборотних активів та збільшення обсягу поточних зобов'язань, що є негативним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про зниження рівня загальної ліквідності підприємства, тобто про зменшення обсягу поточних активів, які припадають на одиницю поточних зобов'язань.

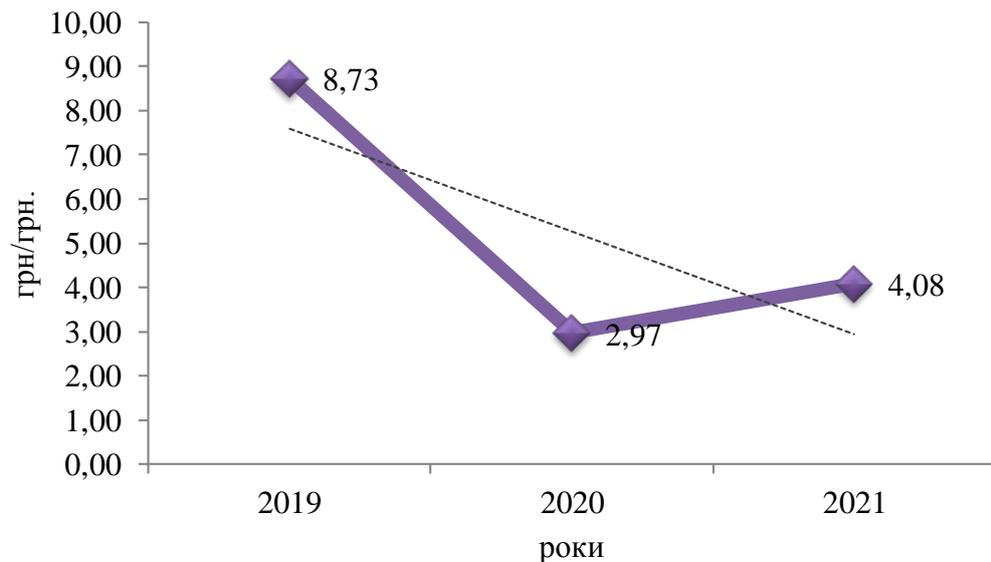

Рис. 2.5. Динаміка коефіцієнта ліквідності (покриття) ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

У 2021 році порівняно з попереднім роком відбулося збільшення значення зазначеного коефіцієнта до 4,08 грн/грн. або на 37,37% за рахунок збільшення величини поточних активів. Загалом, протягом аналізованого періоду значення коефіцієнта ліквідності (покриття) перебувало в межах норми.

Протягом 2019-2021 рр. значення коефіцієнта швидкої ліквідності перебувало в межах норми, а саме: у 2019 році воно становило 7,99 грн/грн., у 2020 році – 2,63 грн/грн., а у 2021 році – 3,53 грн/грн. Проте у 2020 році порівняно з 2019 роком відбулося його зменшення, що є негативним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про зменшення величини високоліквідних активів та таких, які швидко реалізуються, що припадає на одиницю поточних зобов'язань.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності протягом 2019-2021 рр. було нижчим за нормативне, а саме: у 2019 році воно становило 0,03 грн/грн., у 2020 році – 0,05 грн/грн., а у 2021 році - 0,16 грн/грн. Це свідчить про те, що досліджуване підприємство не в змозі погасити певну частину свої зобов'язань негайно у зв'язку з відсутністю необхідного обсягу грошових коштів та їх еквівалентів при наявній величині поточних зобов'язань. Проте, варто зазначити, що за зазначений період спостерігається тенденція до збільшення коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок випереджання темпу росту грошових коштів та їх еквівалентів за темп росту поточних зобов'язань.

У 2020 році порівняно з 2019 роком спостерігається зменшення коефіцієнта ліквідності дебіторської заборгованості з 2,86 грн/грн. до 0,24 грн/грн. (на 91,61%) у результаті значного зменшення суми дебіторської заборгованості, що свідчить про зменшення частки очікуваних надходжень від дебіторів, яка буде використана для погашення короткострокових зобов'язань підприємства. У 2021 році порівняно з минулим роком відбулося збільшення зазначеного коефіцієнта до 0,34 грн/грн. або на 41,67%.

Протягом аналізованих років значення коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами перебувало в межах норми, а

саме: у 2019 році воно становило 0,89 грн/грн., у 2020 році – 0,66 грн/грн., а у 2021 році – 0,75 грн/грн (рис. 2.6). У 2020 році порівняно з 2019 роком відбулося його зменшення на 25,84% унаслідок зменшення суми власного оборотного капіталу та величини оборотних активів, що є негативною зміною для підприємства, оскільки свідчить про зниження рівня достатності власних оборотних коштів для формування оборотних активів.

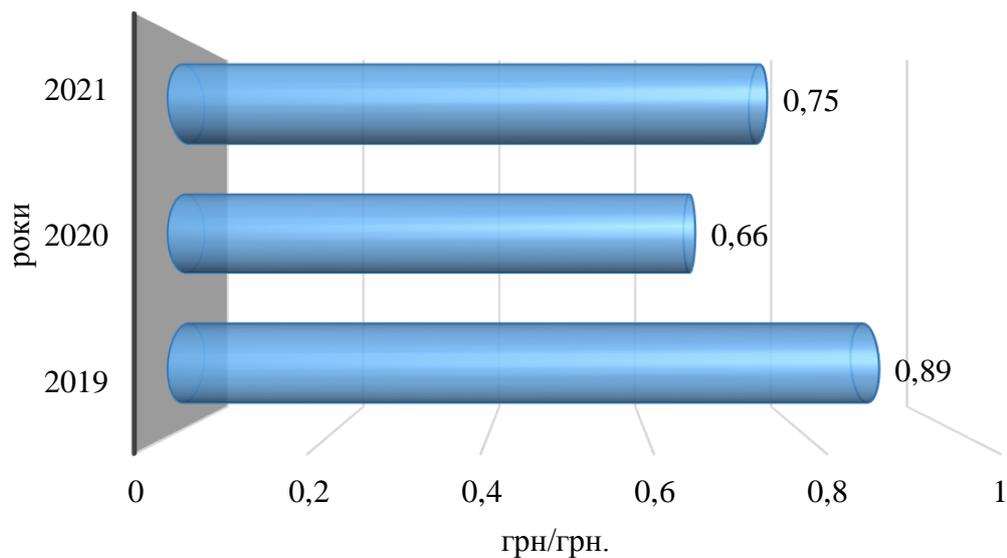

Рис. 2.6. Динаміка коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

У 2020 році порівняно з 2019 роком відбулося зменшення коефіцієнта загальної платоспроможності підприємства з 4,13 грн/грн. до 2,85 грн/грн. (на 30,99%) унаслідок зменшення величини активу та збільшення обсягу загальних зобов'язань, що є негативним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про зниження рівня здатності підприємства покрити всі свої зобов'язання наявними активами. У 2021 році порівно з 2020 роком спостерігається збільшення значення зазначеного коефіцієнта до 3,14 грн/грн. або на 10,18% за рахунок збільшення величини активу підприємства (рис. 2.7).

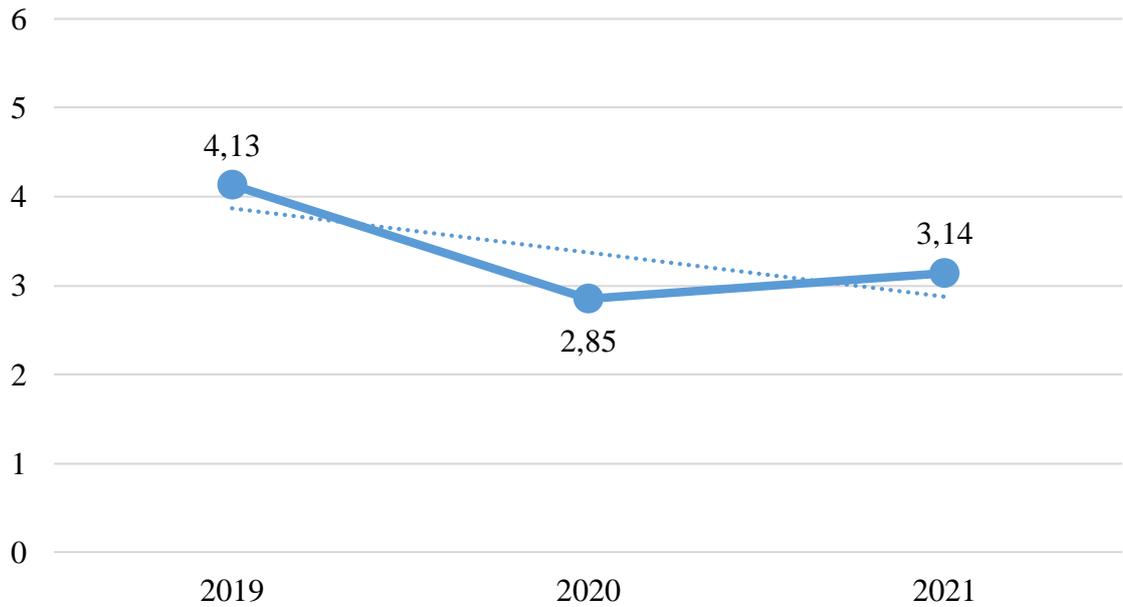

Рис. 2.7. Динаміка коефіцієнта загальної платоспроможності ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

У 2020 році порівняно з 2019 роком відбулося збільшення коефіцієнта фінансового левериджу з 0,25 грн/грн. до 0,35 грн/грн. (на 40%) за рахунок збільшення обсягу довгострокових зобов'язань та зменшення власного капіталу, що є позитивним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про підвищення рівня здатності підприємства функціонувати тривалий час. У 2021 році порівняно з попереднім роком спостерігається зменшення зазначеного коефіцієнта до 0,31 грн/грн. або на 11,43%.

Отже, у 2019 році досліджуване підприємство було досить платоспроможним, оскільки розраховані значення коефіцієнтів, які характеризують платоспроможність, відповідають нормативним. Також варто зазначити, що баланс досліджуваного підприємства є майже абсолютно ліквідним у 2019 році. У 2020 році стан платоспроможності досліджуваного підприємства погіршився, і підприємство було в змозі погасити свої зобов'язання лише за рахунок активів, які повільно реалізуються. Проте у 2021 році ситуація покращилася і рівень платоспроможності підприємства досягнув майже такого ж рівня, які і в 2019 році.

2.3. Оцінювання фінансової стійкості й ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства

З позиції довгострокової перспективи одна з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства – фінансова стійкість. Аналіз стійкості фінансового стану на ту або іншу дату дозволяє відповісти на питання: наскільки правильно підприємство управляло фінансовими ресурсами протягом періоду, що передує цій даті. Важливо, щоб стан фінансових ресурсів відповідав вимогам ринку і потребам розвитку підприємства, оскільки недостатня фінансова стійкість може привести до неплатоспроможності підприємства і відсутності у нього коштів для розвитку виробництва, а надлишкова – перешкоджати розвитку, ускладнюючи витрати підприємства надлишковими запасами і резервами [30].

Здійснимо розрахунки та проаналізуємо коефіцієнти фінансової стійкості ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» у 2019-2021 рр. (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Основні показники фінансової стійкості ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» у 2019-2021 рр.

№ з/п	Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Темп зростання, %	
					2020/2019	2021/2020
1	2	3	4	5	6	7
1	Наявність власних коштів підприємства в обороті	460162	27885	286365	6,06	1026,95
2	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,95	0,88	0,89	92,80	101,87
3	Коефіцієнт автономії	0,76	0,65	0,68	85,69	104,87
4	Коефіцієнт фінансової залежності	1,32	1,54	1,47	116,70	95,36
5	Коефіцієнт фінансового ризику	0,32	0,54	0,47	168,99	86,76
6	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,31	0,02	0,17	7,37	732,58

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5	6	7
7	Коефіцієнт покриття запасів	0,88	0,16	0,37	17,92	233,11
8	Коефіцієнт загальної заборгованості	0,07	0,19	0,16	262,08	82,65
9	Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу	3,13	1,85	2,14	59,18	115,26

У 2020 році порівняно з 2019 роком відбулося зменшення суми власних коштів підприємства в обороті з 460162 тис. грн. до 27885 тис. грн. (на 93,94%) у результаті зменшення обсягу власного капіталу та величини необоротних активів, що є негативним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про підвищення рівня нездатності підприємства вчасно погасити свої короткострокові зобов'язання. У 2021 році порівняно з 2020 роком обсяг власних коштів підприємства в обороті збільшився до 286365 тис. грн. у результаті збільшення суми власного капіталу, але його значення було менше, ніж у 2019 році.

Протягом 2019-2020 рр. відбулося зменшення коефіцієнта фінансової стійкості з 0,95 грн/грн. до 0,88 грн/грн. (на 7,20%) (рис. 2.8) унаслідок зменшення обсягу власного капіталу, що є негативною зміною, оскільки свідчить про збільшення витрат підприємства на виплату відсотків за кредит.

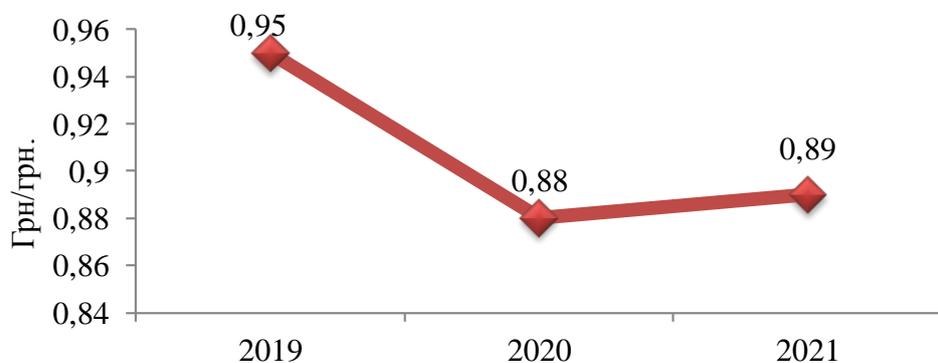

Рис. 2.8. Динаміка коефіцієнта фінансової стійкості ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

У 2021 році коефіцієнт фінансової стійкості збільшився порівняно з 2020 роком до 0,89 грн/грн. (на 1,87%) за рахунок збільшення обсягу власного капіталу та величини довгострокових зобов'язань, але його значення було меншим, ніж у 2019 році. Загалом, протягом аналізованого періоду значення коефіцієнта фінансової стійкості перебувало в межах норми.

Зменшення коефіцієнта автономії У 2020 році порівно з 2019 роком з 0,76 грн/грн. до 0,65 грн/грн. (на 14,31%) відбулося через зменшення суми власного капіталу та обсягу активу досліджуваного підприємства, що є негативною зміною, оскільки свідчить про зменшення питомої ваги власного капіталу в загальній вартості засобів, інвестованих в його діяльність. У 2021 році порівняно з 2020 роком коефіцієнт фінансової автономії збільшився до 0,68 грн/грн. або на 4,87% за рахунок збільшення суми власного капіталу. Загалом, протягом аналізованого періоду значення коефіцієнта фінансової автономії перебувало в межах норми.

У 2020 році порівняно з 2019 роком відбулося збільшення величини коефіцієнта фінансової залежності досліджуваного підприємства з 1,32 грн/грн. до 1,54 грн/грн. (на 16,70%) у результаті зменшення суми власного капіталу, що є негативним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про збільшення кількості одиниць активів, які припадають на одиницю власних коштів. У 2021 році порівняно з 2020 роком зазначений коефіцієнт зменшився до 1,47 грн/грн. або на 4,64% за рахунок збільшення суми власного капіталу. Загалом, протягом аналізованих років значення коефіцієнта фінансової залежності перебувало у межах норми.

Спостерігається збільшення коефіцієнта фінансового ризику у 2020 році порівняно з 2019 роком з 0,32 грн/грн. до 0,54 грн/грн. (на 68,99%) у результаті збільшення обсягу загальних зобов'язань та зменшення суми власного капіталу, що є негативним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про збільшення кількості одиниць зобов'язань, які припадають на одиницю власних коштів підприємства. У 2021 році порівно з 2020 роком відбулося зменшення значення зазначеного коефіцієнта до

0,47 грн/грн. за рахунок збільшення суми власного капіталу. Загалом, значення коефіцієнта фінансового ризику протягом аналізованого періоду перебувало у межах норми.

Протягом 2019-2020 рр. спостерігається зменшення коефіцієнта маневреності власного капіталу з 0,31 грн/грн. до 0,02 грн/грн. (на 92,63%) унаслідок зменшення суми власних оборотних коштів, що є негативною зміною для підприємства, оскільки свідчить про зменшення частини власного оборотного капіталу, яка знаходиться в обороті, тобто в тій формі, яка дозволить вільно маневрувати цими засобами. У 2021 році порівняно з 2020 роком відбулося збільшення значення зазначеного коефіцієнта до 0,17 грн/грн. або на 632,58% за рахунок збільшення суми власних оборотних коштів підприємства. Загалом, протягом аналізованого періоду значення коефіцієнта маневреності власного капіталу було менше за нормативне значення (рис. 2.9).

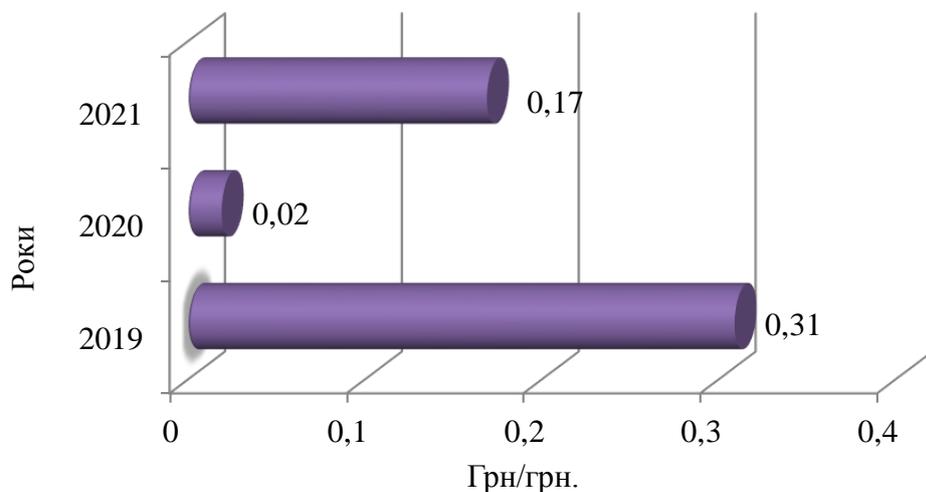

Рис. 2.9. Динаміка коефіцієнта маневреності власного капіталу ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

У 2020 році порівняно з 2019 роком відбулося зменшення коефіцієнта співвідношення власного і залученого капіталу з 3,13 грн/грн. до 1,85 грн/грн. (на 40,82%) у результаті зменшення суми власного капіталу та

збільшення обсягу залученого капіталу, що є негативним явищем для підприємства, оскільки свідчить про зменшення обсягу фінансування активів підприємства за рахунок власних коштів та відповідно підвищення рівня ризику зниження фінансової стійкості. У 2021 році порівняно з 2020 роком відбулося збільшення зазначеного коефіцієнта до 2,14 грн/грн. або на 15,26%. Загалом, протягом аналізованого періоду значення коефіцієнта співвідношення власного та залученого капіталу перебувало в межах норми.

Проаналізуємо показник, що характеризує вид джерел фінансування матеріальних оборотних коштів (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Класифікація типу фінансового стану ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

Показник	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Відхилення (+,-) 2020/2019		Відхилення (+,-) 2021/2020	
				у сумі, тис. грн	темп зростання, %	у сумі, тис. грн	темп зростання, %
Загальна величина запасів	490465	535284	823788	44819	109,14	288504	153,90
Наявність власних коштів	460162	27885	286365	-432277	6,06	258480	1026,95
Наявність власних та довгострокових позикових коштів (робочий капітал)	822905	450696	813733	-372209	54,77	363037	180,55
Наявність загальних коштів	860016	491008	836233	-369008	57,09	345225	170,31
Фв=В-Зп	-30303	-507399	-537423	-477096	0,00	-30024	94,08
Фвд = ВД-Зп	332440	-84588	-10055	-417028	0,00	74533	188,11
Фзк=ЗК-Зп	369551	-44276	12445	-413827	0,00	56721	100,00
Трикомпонентний показник фінансової стійкості $S(\Phi) = \{S1(\pm\PhiВ), S2(\pm\PhiВД), S3(\pm\PhiЗК)\}$	$S = \{0,1,1\}$	$S = \{0,0,0\}$	$S = \{0,0,1\}$	-	-	-	-

У 2019 році фінансова стійкість досліджуваного підприємства є нормальною, про що свідчить визначений трикомпонентний показник фінансової стійкості. Це означає, що дане підприємство використовує для покриття запасів, крім власних коштів, також і довгострокові позикові кошти. Такий тип фінансування запасів є «нормальним» із точки зору фінансового менеджменту. Нормальна фінансова стійкість є найбільш бажаною для підприємства.

Проте вже у 2020 році спостерігається кризовий фінансовий стан досліджуваного підприємства. Виникнення такої ситуації було спричинено суттєвим зменшенням власних коштів і, відповідно, інших видів джерел фінансування запасів, на величину яких безпосередньо впливає обсяг власних коштів. Це означає, що підприємство перебувало на межі банкрутства, оскільки грошові кошти, короткострокові цінні папери та дебіторська заборгованість не покривають навіть кредиторської заборгованості та прострочених позик;

у 2021 році ситуація дещо покращилася і ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» мало нестійку (передкризову) фінансову стійкість. Спостерігається порушення платоспроможності, але зберігається можливість відновлення рівноваги внаслідок поповнення джерел власних коштів, скорочення дебіторської заборгованості, прискорення оборотності запасів.

Узагальнюючим фінансовим показником діяльності підприємства є його прибуток, який формується як фінансовий результат за всіма видами його діяльності: операційній, інвестиційній, фінансовій. Динаміку проведення операцій формування і розподілу прибутку підприємства проаналізуємо в таблиці 2.6.

Протягом аналізованого періоду спостерігається тенденція до збільшення чистого прибутку з 14086 тис. грн. до 545406 тис. грн, що є позитивним явищем, оскільки свідчить про підвищення рівня рентабельності діяльності підприємства. Зокрема, зростання обсягу чистого прибутку відбулося за рахунок росту величини валового прибутку, прибутку від операційної діяльності та прибутку від звичайної діяльності до оподаткування (рис. 2.10).

Таблиця 2.6

Аналіз формування та розподілу прибутку ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» за 2019-2021 роки, тис. грн

№ з/п	Показник	Розрахунок	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абс.відх. (6-5)	Абс.відх. (7-6)
1	2	4	5	6	7	8	9
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		835861	779625	1404456	-56236	624831
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)		757453	669967	1010400	-87486	340433
3	Валовий прибуток	(p1-p2)	78408	109658	394056	31250	284398
4	Інші операційні доходи		109443	94614	355771	-14829	261157
5	Сумарні операційні доходи	(p1+p4)	945304	874239	1760227	-71065	885988
6	Адміністративні витрати		38790	39280	56528	490	17248
7	Витрати на збут		5701	4758	7249	-943	2491
8	Інші операційні витрати		74427	25676	25811	-48751	135
9	Сумарні операційні витрати	(p2+p6+p7+p8)	876371	739681	1099988	-136690	360307
10	Прибуток від операційної діяльності	(p5-p9)	68933	134558	660239	65625	525681
11	Дохід від інвестиційної та фінансової діяльності		16	4991	16821	4975	11830
12	Витрати від інвестиційної та фінансової діяльності		54863	102572	131654	47709	29082
13	Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	(p10+p11-p12)	14086	36977	545406	22891	508429
14	Витрати з податку на прибуток		0	0	0	0	0
15	Чистий фінансовий результат: прибуток	(p13-p14)	14086	36977	545406	22891	508429
16	Інший сукупний дохід після оподаткування		867	0	53714	-867	53714
17	Сукупний дохід	(p15+p16)	14953	36977	599120	22024	562143

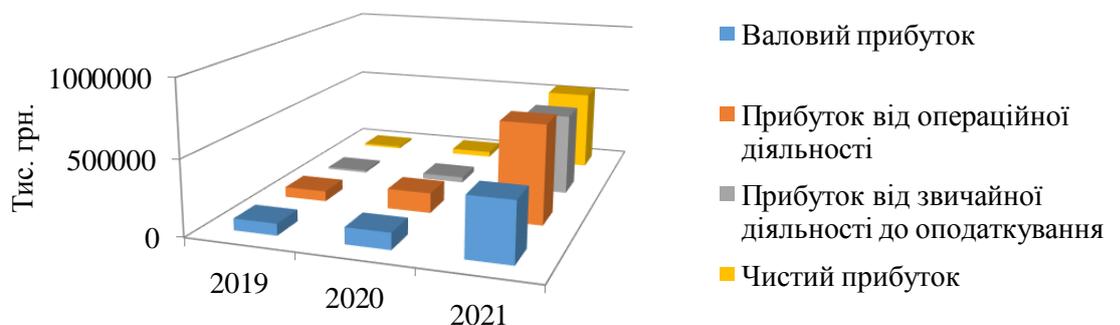

Рис. 2.10. Динаміка фінансових результатів діяльності ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

У 2020 році збільшенню суми валового прибутку на 31250 тис. грн. сприяло зменшення собівартості реалізованої продукції на 87486 тис. грн., що є позитивним явищем, оскільки свідчить про зниження рівня витрат на виробництво продукції. Збільшення суми прибутку від операційної діяльності на 65625 тис. грн. відбулося за рахунок збільшення обсягу валового прибутку, зменшення витрат на збут на 943 тис. грн. та зменшення сумарних операційних витрат на 136690 тис. грн. Сума прибутку від звичайної діяльності до оподаткування збільшилася на 22891 тис. грн. у результаті збільшення розміру прибутку від операційної діяльності та збільшення величини доходів від інвестиційної та фінансової діяльності на 4975 тис. грн., що є позитивним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про підвищення рівня ефективності провадження фінансової та інвестиційної діяльності. Також відбулося зростання сукупного доходу на 22024 тис. грн. за рахунок збільшення обсягу чистого прибутку на 22891 тис. грн.;

У 2021 році відбулося збільшення розміру валового прибутку на 284398 тис. грн. за рахунок збільшення чистого доходу від реалізації продукції на 624831 тис. грн., що є позитивним явищем, оскільки свідчить про збільшення обсягу реалізації продукції, і, відповідно, про розвиток підприємства. Зростанню суми прибутку від операційної діяльності на 525681 тис. грн. сприяло збільшення суми валового прибутку та інших операційних доходів на 261157 тис. грн. Збільшення розміру прибутку від звичайної діяльності до оподаткування на 508429 тис. грн. відбулося за рахунок збільшення суми прибутку від операційної діяльності та доходу від фінансової та інвестиційної діяльності на 11830 тис. грн. Величина сукупного доходу досліджуваного підприємства збільшилася на 562143 тис. грн. у результаті збільшення суми чистого прибутку на 508429 тис. грн. та іншого сукупного доходу після оподаткування на 53714 тис. грн.

За результатами виконаного аналізу дамо оцінку динаміки доходів та витрат підприємства, які безпосередньо впливають на формування його чистого прибутку, та проаналізуємо динаміку окремих показників доходів і витрат підприємства за досліджуваний період у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Аналіз динаміки показників дослідження доходів і витрат
ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» за 2019-2021 роки

Показник	2019 рік, тис. грн	2020 рік, тис. грн	2021 рік, тис. грн	Відхилення 2020/2019		Відхилення 2021/2020	
				+, - тис. грн.	темп росту, %	+, - тис. грн.	темп росту, %
1. Доходи	946187	879230	1830762	-66957	92,92	951532	208,22
2. Витрати	931234	842253	1231642	-88981	90,44	389389	146,23
3. Прибуток (збиток) від звичайної діяльності (п.1 - п.2)	14953	36977	599120	22024	247,29	562143	1620,25
4. Середньорічна вартість активів	1764740	1887368	2168695,5	122628	106,95	281327,5	114,91
5. Чистий дохід від реалізації (товарів, робіт, послуг)	835861	779625	1404456	-56236	93,27	624831	180,15
6. Рентабельність активів, % (п.3 : п.4)	0,85	1,96	27,63	1,11	231,22	25,67	1410,07
7. Рентабельність продаж, % (п.3 : п.5)	1,79	4,74	42,66	2,95	265,13	37,92	899,41
8. Рентабельність витрат, % (п.3 : п.2)	1,61	4,39	48,64	2,78	273,41	44,25	1108,00
9. Виручка від реалізації в 1 грн. доходів (п.5 : п.1)	0,88	0,89	0,77	0,00	100,38	-0,12	86,52
10. Доходи на 1 грн. активів (п.1 : п.4)	0,54	0,47	0,84	-0,07	86,89	0,38	181,21
11. Доходи на 1 грн. витрат (п.1 : п.2)	1,02	1,04	1,49	0,03	102,74	0,44	142,39

Протягом аналізованого періоду спостерігається тенденція до збільшення прибутку від звичайної діяльності, що є позитивним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про підвищення рівня рентабельності діяльності підприємства. Відповідно, спостерігається позитивна динаміка збільшення рентабельності активів за рахунок збільшення розміру прибутку від звичайної діяльності. Також відбулося і збільшення рентабель-

ності продаж у результаті збільшення обсягу прибутку від звичайної діяльності, що є позитивним явищем для підприємства, оскільки свідчить про збільшення суми прибутку, яку підприємство одержує з однієї гривні чистого доходу від реалізації продукції.

Спостерігається тенденція до збільшення рентабельності витрат, що є позитивним явищем, оскільки свідчить про збільшення обсягу прибутку, який досліджуване підприємство отримує з однієї гривні витрат. Варто зазначити, що величина доходів на 1 грн. витрат збільшувалася протягом аналізованих років, що є позитивним явищем, оскільки свідчить про випереджаючі темпи росту обсягу доходів над темпами росту обсягу витрат.

Отже, за результатами аналізу фінансового стану ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» встановлено, що в цілому досліджуване підприємство можна оцінити як таке, що ефективно провадить діяльність, є ліквідним, платоспроможним, має нормальну фінансову стійкість та отримує прибуток від своєї діяльності. У 2020 відбулося певне погіршення рівня ліквідності, платоспроможності й фінансової стійкості у результаті зменшення оборотних активів підприємства, збільшення поточних зобов'язань та зменшення величини власного капіталу. Проте у 2021 році спостерігається покращення стану вищезгаданих характеристик підприємства, що свідчить про його розвиток та успішний вихід із коронакризи.

Виявлено, що баланс підприємства не є абсолютно ліквідним, оскільки підприємство не в змозі погасити свої найбільш строкові зобов'язання за рахунок високоліквідних активів, проте воно здатне погасити свої зобов'язання, строки сплати яких віддалені на більш тривалий час.

Доведено, що рівень ліквідності й платоспроможності підприємства напряму залежить від структури його активів і пасивів та безпосередньо визначає фінансову стійкість і прибутковість підприємства.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В КРИЗОВИХ УМОВАХ

3.1. Підвищення ліквідності підприємства через покращення руху його грошових коштів

Здійснення підприємницької діяльності пов'язане з надходженням і витратами грошових коштів. Ступінь спроможності підприємства своєчасно і в повному обсязі виконувати платіжні зобов'язання залежить від збалансованості та синхронності його грошових потоків. Оцінка надходження та відтоку готівки, дає змогу підприємству визначити суму грошових коштів, які залишаються доступними для підприємства в будь-який момент для забезпечення його поточної платоспроможності.

У кризовий період головним завданням для будь-якого підприємства є адаптація до нових несприятливих умов господарювання й забезпечення його здатності виконувати свої зобов'язання у повному обсязі у відзначений термін. Це можливо досягти виключно через збалансування грошових потоків, дослідження яких надзвичайно важливе в процесі аналізу ліквідності й платоспроможності підприємства. Наявність достатнього обсягу коштів дозволить підприємству досягти економічного обороту, своєчасно погашати поточні зобов'язання та позики, інвестувати в розвиток та диверсифікацію бізнесу, що визначає його життєздатність у кризових умовах.

Для аналізу ефективності використання показників грошових потоків балансу використовується звіт про фінансові результати та дані аналітичного обліку грошових потоків підприємства. Аналіз ефективності використання коштів проводиться з використанням коефіцієнтів грошових потоків, які показують достатність грошових коштів для здійснення діяльності: поточної (операційної), інвестиційної, фінансові (позики та позики). Розрахунки наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Аналіз грошових потоків ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» за 2019-2021 роки

Показники	На поч. 2019 року		На кін. 2019-го року		На кін. 2020-го року		На кін. 2021-го року		Зміна за 2019 рік			Зміна за 2020 рік			Зміна за 2021 рік		
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	Δ	%	Темп зр, %	Δ	%	Темп зр, %	Δ	%	Темп зр, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
I. Грошові потоки від операційної діяльності	2016535	100	1778867	100	1696965	100	2945916	100	-237668	-	88,21	-81902	-	95,4	1248951	-	173,6
Надходження, в т. ч.:	1092323	54,17	910602	51,19	898425	52,94	1635014	55,5	-181721	-2,98	83,36	-12177	1,75	98,66	736589	-2,56	181,99
реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1017436	50,45	901664	50,69	860249	50,69	1616868	54,89	-115772	0,24	88,62	-41415	0,01	95,41	756619	-4,2	187,95
повернення авансів інших податків і зборів	13040	0,65	2811	0,16	9018	0,53	3247	0,11	-10229	-0,49	21,56	6207	0,37	100	-5771	0,42	36,01
інші надходження	61847	3,07	6127	0,34	29158	1,72	14899	0,51	-55720	-2,73	9,91	23031	1,37	475,89	-14259	1,21	51,1
Витрачання, в т. ч.:	924212	45,83	868265	48,81	798540	47,06	1310902	44,5	-55947	2,98	93,95	-69725	-1,75	91,97	512362	2,56	164,16
постачальникам	598341	29,67	491819	27,65	431114	25,41	806433	27,37	-106522	-2,02	82,20	-60705	-2,24	87,66	375319	-1,96	187,06
оплата праці	89790	4,45	103078	5,79	110789	6,53	153988	5,23	13288	1,34	114,80	7711	0,73	107,48	43199	1,3	138,99
розрах. з податків та зборів	150950	7,49	157747	8,87	162751	9,59	207109	7,03	6797	1,38	104,50	5004	0,72	103,17	44358	2,56	127,26
інші витрачання	85131	4,22	115621	6,5	93886	5,53	143372	4,87	30490	2,28	135,82	-21735	-0,97	81,2	49486	0,66	152,71
ЧГП від операц. діяльності	168111	-	42337	-	99885	-	324112	-	-125774	-	25,18	57548	-	235,93	224227	-	324,49
II. Грошові потоки від інвестиційної діяльності	56035	100	51751	100	48658	100	170602	100	-4284	-	92,35	-3891	-	92,48	122742	-	356,46

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Надходження, в т. ч.:	1731	3,09	75	0,14	2156	2,84	426	0,25	-1656	-2,95	4,33	1283	2,69	1810,67	-932	2,59	31,37
виручка від продажу довгострокових активів	1731	3,09	75	0,14	1358	2,84	61	0,04	-1656	-2,95	4,33	1283	2,69	1810,67	-1297	2,8	4,49
отримані відсотки, дивіденди	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0
інші надходження	0	0,00	0	0	798	1,67	365	0,21	0	0,00	0,00	798	1,67	100	-433	1,46	45,74
Витрачання, в т. ч.:	54304	96,91	51676	99,86	46502	97,16	170176	99,75	-2628	2,95	95,16	-5174	-2,69	89,99	123674	-2,59	365,95
придб. об'єктів основних засобів і не матер. активів	54304	96,91	18385	35,53	46302	96,74	162777	95,41	-35919	-61,38	33,86	27917	61,22	251,85	116475	1,33	351,56
довгострокові фін. інвестиції	0	0,00	33291	64,33	200	0,42	280	0,16	33291	64,33	100,00	-33091	-63,91	0,6	80	0,26	140
інші витрач.	0	0,00	0	0	0	0	7119	4,17	0	0,00	0,00	0	0	0	7119	-4,17	100
ЧГП від інвест. діяльності	-52573	-	-51601	-	-44346	-	-169750	-	972	-	98,15	6457	-	87,49	-124606	-	376,02
III. Грошові потоки від фінансової діяльності	163334	100	112307	100	178379	100	311564	100	-51027	-	68,76	66072	-	158,83	133185	-	174,66
Надходження, в т. ч.:	19975	12,23	58587	52,17	65431	36,68	93635	30,05	38612	39,94	293,30	6844	-15,49	111,68	28204	6,63	143,1
Власного капіталу	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0
Отримання позик	0	0,00	37111	33,04	60000	33,64	93326	29,95	37111	33,04	100,00	22889	0,59	161,68	33326	3,69	155,54
Інші надходження	19975	12,23	21476	19,12	5431	3,04	309	0,1	1501	6,89	107,51	-16045	-16,08	25,29	-5122	2,94	5,69
Витрачання, в т. ч.:	143359	87,77	53720	47,83	112948	63,32	217929	69,95	-89639	-39,94	37,47	59228	15,49	210,25	104981	-6,63	192,95
Викуп власних акцій	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0
Погашення позик	0	0,00	0	0	37115	20,81	94508	30,33	0	0,00	0,00	37115	20,81	100	57393	-9,52	254,64
Сплата дивідендів	120000	73,47	30407	27,07	61550	34,51	103228	33,13	-89593	-46,40	25,34	31143	7,43	202,42	41678	1,38	167,71
Витрач. на сплату відсотків	1183	0,72	0	0	6556	3,68	8157	2,62	-1183	-0,72	0,00	6556	3,68	100	1601	1,06	124,42
Витрачання на сплату заборг. з фінанс. оренди	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0
Інші платежі	22176	13,58	23313	20,76	7727	4,33	12036	3,86	1137	7,18	105,13	-15586	-16,43	33,14	4309	0,47	155,77
ЧГП від фінанс. діяльн.	-123384	-	4867	-	-47517	-	-124294	-	128251	-	100,00	-52384	-	0	-76777	-	0
Чистий грошов. потік (ЧГП)	-7846	-	-4397	-	8022	-	30068	-	3449	-	156,04	11621	-	100	22844	-	416,22

Таким чином, відповідно до отриманих результатів, наведених у таблиці 3.1, можна зробити такі висновки. Протягом досліджуваного періоду відбулося збільшення величини чистого грошового потоку ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» з -4397 тис. грн. до 30068 тис. грн., що є позитивним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про підвищення рівня ефективності його діяльності (рис. 3.1).

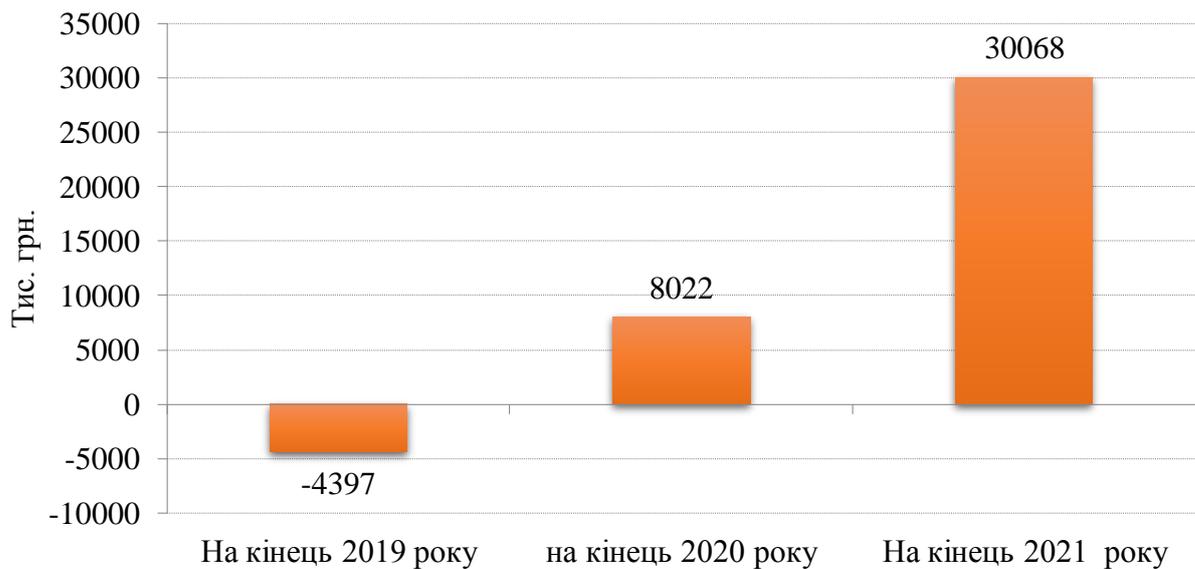

Рис. 3.1. Динаміка чистого грошового потоку ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

На кінець 2019 року порівняно з його початком спостерігається збільшення величини чистого грошового потоку на 3449 тис. грн. (або на 56,04%), проте значення чистого грошового потоку залишається все ще від'ємним. Зокрема, збільшення зазначеного показника відбулося у результаті зменшення витрачань, пов'язаних з операційною діяльністю підприємства, питома вага яких у структурі грошових потоків від операційної діяльності становить майже 46%. Також зростанню суми чистого грошового потоку сприяло збільшення надходжень від фінансової діяльності, питома вага яких у структурі грошових потоків від фінансової діяльності становить 12%; чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності збільшився на 2%.

Величина чистого грошового потоку на кінець 2020 року зросла на 11621 тис. грн. (або на 64,29%) порівняно з початком 2020 року за рахунок збільшення обсягу інших надходжень на 23031 тис. грн. (або на 375,89%), які не мали вагомого впливу, оскільки становлять менше 1% грошових потоків від операційної діяльності; зменшення величини витрачань, пов'язаних з постачальниками, які становлять майже 28% грошових потоків від операційної діяльності, та інших витрачань відповідно на 60705 тис. грн. (або на 12,34%) та 21735 тис. грн. (або на 18,80%). Також збільшення обсягу чистого грошового потоку відбулося за рахунок зменшення величини чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності, яка мала від'ємне значення протягом 2020 року. Зокрема, відбулося суттєве зменшення як абсолютної величини, так і питомої ваги витрачань, пов'язаних з довгостроковими фінансовими інвестиціями, на 33091 тис. грн. (або на 99,4%), які на початок 2020 року становили майже 65% грошових потоків від інвестиційної діяльності, а на кінець 2020 року - лише 0,42%, що свідчить про оптимізацію витрачань, пов'язаних з довгостроковими фінансовими інвестиціями, або ж про зменшення обсягу операцій зі здійснення вкладень у довгострокові фінансові інструменти.

Протягом 2020 року відбулося значне зменшення величини чистого грошового потоку від фінансової діяльності на 52384 тис. грн. (або на 876,31%), зокрема, за рахунок зменшення інших надходжень на 16045 тис. грн. (або на 74,71%), які становлять майже 20% грошових потоків від фінансової діяльності, та збільшення витрачань на сплату дивідендів на 31143 тис. грн. (або на 102,42%), які становлять майже 30% грошових потоків від фінансової діяльності, що свідчить про збільшення частки виплати з чистого прибутку власникам-акціонерам, оскільки досліджуване підприємство на кінець 2020 року порівняно з початком 2020 року мало позитивний фінансовий результат від провадження діяльності. Хоч чистий грошовий потік від фінансової діяльності на кінець 2020 року зменшився порівняно з початком цього ж року, проте це не призвело до отримання від'ємного чистого

грошового потоку на кінець 2020 року, оскільки грошові потоки від фінансової діяльності становлять лише 6% грошових потоків підприємства, а найбільший вплив на величину чистого грошового потоку мають грошові потоки від операційної діяльності, які становлять 92% грошових потоків (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Структурна динаміка грошових потоків ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

У цілому, на кінець 2020 року порівняно з початком зазначеного року ситуація покращилася, оскільки чистий грошовий потік набув додатного значення.

У кінці 2021 року порівняно з його початком відбулося зростання обсягу чистого грошового потоку на 22844 тис. грн. (або на 316,22%) у результаті збільшення обсягу чистого грошового потоку від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, що є позитивним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про ефективне провадження ним діяльності та його розвиток. Величина чистого грошового потоку від операційної діяльності збільшилася на 224227 тис. грн. (або на 224,49%), який суттєво впливає на обсяг чистого грошового потоку, оскільки становить найбільшу питому

вагу у структурі чистого грошового потоку. Зокрема, відбулося збільшення обсягу надходжень від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 756619 тис. грн. (або на 87,95%), які становлять 54,89% грошових потоків від операційної діяльності. Відповідно відбулося зростання обсягу витрачачь поставальникам на 375319 тис. грн. (або на 87,06%), але це суттєво не вплинуло на остаточне значення чистого грошового потоку від операційної діяльності, оскільки дана стаття витрачачь займає одну четверту грошових потоків від операційної діяльності на відміну від надходжень від реалізації продукції, які перебувають у взаємозв'язку.

Обсяг чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності зменшився на 124606 тис. грн. (або на 276,02%) за рахунок збільшення витрачачь на придбання об'єктів основних засобів і нематеріальних активів на 116475 тис. грн. (або на 251,56%), які становлять 35% грошових потоків від інвестиційної діяльності. Загалом, можна сказати, що інвестиційна діяльність не є прибутковою для досліджуваного підприємства, оскільки витрачачь перевищують надходження.

Невід'ємною частиною аналізу грошових потоків є коефіцієнтний аналіз ефективності використання грошових коштів підприємства. Для цього розрахуємо й проаналізуємо динаміку основних показників оцінки руху грошових потоків (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Основні показники оцінки руху грошових потоків ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» за 2019-2021 роки

№ з/п	Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Темп зростання, %	
					2020/2019	2021/2020
1	2	3	4	5	6	7
1	Коефіцієнт достатності чистого грошового потоку	1,39	0,95	1,57	68,18	165,83
2	Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	1,09	0,58	0,43	53,12	74,17
3	Рентабельність залишку грош. коштів	277,86	537,30	2103,62	193,37	391,52
4	Рентабельність витрачених грошових коштів	1,45	3,86	32,10	266,80	831,68

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4	5	6	7
5	Рентабельність отриманих грошових коштів	1,45	3,83	31,54	263,39	824,06
6	Рентабельність чистого грош. потоку	-320,35	460,94	1813,91	100,00	393,52
7	Рентабельність грошового потоку по операційній діяльності	0,33	0,37	1,68	111,27	454,56
8	Рентабельність грошового потоку по інвестиційній діяльності	1,02	2,15	0,64	210,88	29,71
9	Коефіцієнт ефективності грош. потоку	1,00	1,01	1,02	101,29	100,92

Таким чином, відповідно до отриманих результатів розрахунків, наведених у таблиці вище, можна зробити такі висновки: у 2020 році порівняно з 2019 роком відбулося зменшення коефіцієнта достатності чистого грошового потоку з 1,39 грн/грн. до 0,95 грн/грн. (на 31,82%) у результаті збільшення величини фінансових витрат, що є негативним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про зниження рівня здатності підприємства погашати свої фінансові витрати за рахунок грошового потоку від операційної діяльності. У 2021 році порівняно з 2020 роком спостерігається збільшення зазначеного коефіцієнта до 1,57 грн/грн. за рахунок збільшення обсягу чистого грошового потоку від операційної діяльності.

Коефіцієнт ліквідності грошового потоку протягом аналізованого періоду мав тенденцію до зменшення: у 2019 році його значення становило 1,09 грн/грн., а у 2021 році – 0,43 грн/грн., що є негативним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про зниження рівня синхронності формування різних видів грошових коштів за окремими часовими інтервалами. Відбулося таке зменшення внаслідок зменшення чистого грошового потоку.

Протягом аналізованого періоду спостерігається тенденція до збільшення коефіцієнта рентабельності залишку грошових коштів з 277,86% до 2103,62% за рахунок збільшення обсягу чистого прибутку, що є позитивним явищем для досліджуваного підприємства, оскільки свідчить про збільшення суми прибутку, яка припадає на 1 грн. грошових коштів, що знаходяться у розпорядженні підприємства протягом звітного періоду (рис. 3.3).

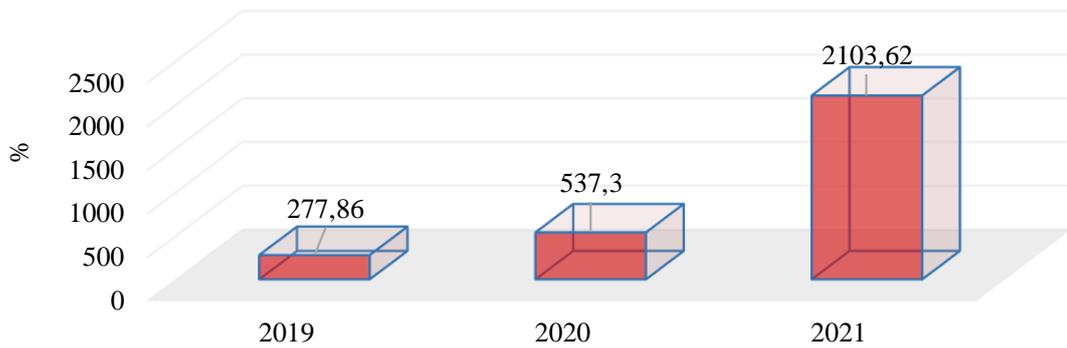

Рис. 3.3. Динаміка коефіцієнта рентабельності залишку грошових коштів ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

Коефіцієнт ефективності грошового потоку протягом досліджуваного періоду збільшувався, що є позитивним явищем, оскільки свідчить про підвищення рівня ефективності руху грошових коштів на підприємстві.

Аналіз співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості проведемо з метою визначення раціонального співвідношення між ними з огляду на дотримання стабільності фінансового стану підприємства та його ефективного розвитку, а також виявлення можливості залучення додаткових джерел фінансування (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Динаміка співвідношення дебіторської й кредиторської заборгованості ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

Найменування статей	На кінець року		Найменування статей	На кінець року		Співвідношення ДЗ і КЗ	
	абсолютне значення, тис.грн	питома вага, %		абсолютне значення, тис.грн	питома вага, %	Δ	%
1	2	3	4	5	6	7	8
2019 рік							
Дебіторська заборгованість, усього	300275	100	Кредиторська заборгованість, усього	49405	100	250870	-
У тому числі:			У тому числі:				
1. За товари, роботи, послуги	172090	57,31	1. За товари, роботи, послуги	15522	31,42	156568	25,89

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4	5	6	7	8
2. По розрахунках	44049	14,67	2. По розрахунках	17315	35,05	26734	-20,38
3. Інша дебіторська заборгованість	84136	28,02	3. Інша кредиторська заборгованість	16568	33,54	67568	-5,52
2020 рік							
Дебіторська заборгованість, усього	52144	100	Кредиторська заборгованість, усього	173998	100	-121854	-
У тому числі:			У тому числі:				
1. За товари, роботи, послуги	3824	7,33	1. За товари, роботи, послуги	27744	15,95	-23920	-8,61
2. По розрахунках	36587	70,17	2. По розрахунках	17262	9,92	19325	60,24
3. Інша дебіторська заборгованість	11733	22,50	3. Інша кредиторська заборгованість	128992	74,13	-117259	-51,63
2021 рік							
Дебіторська заборгованість, усього	87873	100	Кредиторська заборгованість, усього	55083	100	32790	-
У тому числі:			У тому числі:				
1. За товари, роботи, послуги	8945	10,18	1. За товари, роботи, послуги	35340	64,16	-26395	-53,98
2. По розрахунках	57798	65,77	2. По розрахунках	9167	16,64	48631	49,13
3. Інша дебіторська заборгованість	21130	24,05	3. Інша кредиторська заборгованість	10576	19,20	10554	4,85

Таким чином, відповідно до отриманих результатів розрахунків, наведених у таблиці вище, можна зробити такі висновки. У 2019 році спостерігається позитивне сальдо співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, тобто перевищення суми дебіторської заборгованості над кредиторською заборгованістю на 250870 тис. грн. або у 6 разів (рис. 3.3). Таке співвідношення не є оптимальним, оскільки свідчить про відволікання власного капіталу підприємства на кредитування покупців та нездійснення їх кредитування за рахунок відстрочки платежів постачальникам.

Рис. 3.4. Динаміка співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» протягом 2019-2021 рр.

Сума дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, яка становить 57% загальної суми дебіторської заборгованості, перевищує суму кредиторської заборгованості аналогічного виду, частка якої у загальній структурі кредиторської заборгованості дорівнює 31,42%, на 156568 тис. грн. або в 11 разів. Таке перевищення є негативною рисою, яка свідчить про те, що підприємство не має коштів у вільному розпорядженні, для того щоб погасити свої борги. Обсяг дебіторської заборгованості по розрахунках перевищує обсяг кредиторської заборгованості за аналогічним видом на 26734 тис. грн. або у 1,6 рази, що є майже оптимальним співвідношенням, оскільки свідчить про можливість підприємства кредитувати своїх дебіторів, які мають борги по розрахунках, шляхом відстрочки сплати боргів підприємством кредиторам по розрахунках.

Слід зазначити, що питома вага дебіторської заборгованості по розрахунках становить 14% загальної суми дебіторської заборгованості, а частка кредиторської заборгованості по розрахунках – 35%, тобто досліджуване

підприємство формує третину своєї загальної суми кредиторської заборгованості за рахунок відстрочки платежів до бюджету, відтермінування виплати заробітної плати працівникам, відстрочки платежів, пов'язаних зі страхуванням.

Інша дебіторська заборгованість становить 28% загальної суми дебіторської заборгованості, а питома вага іншої кредиторської заборгованості дорівнює 33,5%, тобто зазначені види дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства займають не останнє місце у структурі дебіторської та кредиторської заборгованості. Інша дебіторська заборгованість більша за обсягом за іншу кредиторську заборгованість на 67568 тис. грн. або у 5 разів, що свідчить про незбалансованість зазначених видів дебіторської та кредиторської заборгованості, тобто борги інших дебіторів підприємства не кредитуються за рахунок інших кредиторів підприємства.

У 2020 році відбулося перевищення суми кредиторської заборгованості над сумою дебіторської заборгованості на 121854 тис. грн. або у 3 рази у зв'язку зі значним зменшенням суми дебіторської заборгованості у зазначеному році порівняно з 2019 роком. Таке співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості свідчить про надлишок непогашених боргів у підприємства, які не покриваються дебіторською заборгованістю. Відбулися вагомні зміни в структурі дебіторської заборгованості підприємства, а саме: питома вага дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги зменшилася до 57% до 7%, частка дебіторської заборгованості по розрахунках зросла до 70%, відношення обсягу іншої дебіторської заборгованості до загальної суми дебіторської заборгованості майже суттєво не змінилося.

Відповідно, у зв'язку зі змінами, які відбулися у структурі дебіторської заборгованості, змін зазнала і структура кредиторської заборгованості. Питома вага кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги зменшилася з 32% до 15%, частка кредиторської заборгованості по розрахунках зменшилася з 35% до 10%, а питома вага іншої кредиторської заборгованості суттєво зросла – з 33,5% до 74%.

Найбільший дисбаланс спостерігається між дебіторською та кредиторською заборгованістю по розрахунках, що свідчить про те, що зазначений вид дебіторської заборгованості не кредитується у повному обсязі відповідним видом кредиторської заборгованості, тобто відбувається відволікання власного капіталу підприємства для кредитування дебіторів. Також велика різниця між сумою іншої дебіторської заборгованості та сумою іншої кредиторської заборгованості.

У 2021 році спостерігається перевищення суми дебіторської заборгованості над сумою кредиторської заборгованості на 32790 тис. грн. або у 1,6 рази, що є більш-менш оптимальним співвідношенням між зазначеними показниками. Це означає, що майже всі дебітори кредитуються за рахунок відстрочки платежів постачальникам, до бюджету, працівникам та іншим кредиторам, і в такому випадку не відбувається відволікання у великому обсязі власного капіталу на надання кредитів дебіторам.

Варто зазначити, що у 2021 році відбулися суттєві зміни у структурі кредиторської заборгованості порівняно з 2020 роком. Питома вага кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги збільшилася з 16% до 64%, що свідчить про те, що досліджуване підприємство в більшому обсязі почало відстрочувати платежі постачальникам, при цьому частка дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги становила 10%, тобто кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги покривала борги відповідних дебіторів. Відбулося зменшення іншої кредиторської заборгованості з 74% до 19%, а частка іншої дебіторської заборгованості становила 24%.

Варто також відмітити, що динаміка дебіторської та кредиторської заборгованості протягом досліджуваного періоду є прямо протилежною. Тобто, у 2020 році порівняно з 2019 роком відбулося зменшення суми дебіторської заборгованості, а обсяг кредиторської заборгованості, навпаки, зріс. У 2021 році порівняно з 2020 роком обсяг дебіторської заборгованості збільшився, а сума кредиторської заборгованості зменшилася.

Отже, протягом аналізованих років спостерігається покращення стану руху грошових коштів досліджуваного підприємства, про що свідчить збільшення величини чистого грошового потоку. Тобто, відбувається оптимізація структури витрачань та надходжень грошових коштів підприємства, що свідчить про підвищення рівня ефективності видів діяльності підприємства. Також відбулося збільшення значень коефіцієнтів, які характеризують стан руху грошових коштів.

3.2. Заходи з недопущення потенційної неплатоспроможності підприємства в кризових умовах

У ринкових умовах діяльність суб'єкта підприємництва нерозривно пов'язана із ризиком отримання збитків, втрати капіталу, внаслідок чого може виникнути його неспроможність розрахуватися за своїми борговими зобов'язаннями.

Раннє виявлення ознак кризового розвитку підприємства та попередня оцінка масштабів його кризового стану проводиться в рамках діагностики ймовірності банкрутства підприємства. Експрес-діагностика банкрутства характеризує систему оцінки кризових параметрів фінансового розвитку підприємства, що здійснюється на базі даних його фінансового обліку за стандартними алгоритмами аналізу.

Для більш поглибленого аналізу фінансового стану підприємства та прогнозування можливого банкрутства протягом досліджуваного періоду в роботі застосуємо основні моделі прогнозування банкрутства, що найбільш поширені у практичному використанні.

Першою з них є модель Е. Альтмана [61]:

$$Z = 1,2 K_1 + 1,4 K_2 + 3,3 K_3 + 0,6 K_4 + 1,0 K_5, \quad (3.1)$$

де K_1 – власні оборотні активи / валюта балансу; K_2 – нерозподілений

прибуток / валюта балансу; K_3 – прибуток до сплати відсотків і податків / валюта балансу; K_4 – власний капітал (ринкова оцінка)/позиковий капітал; K_5 – виручка від реалізації (чиста) /валюта балансу.

Здійснимо розрахунок ймовірності потенційної неплатоспроможності ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» за цією моделлю.

$$Z_{2019} = 1,2*((923861-362743-105779)/1935532) + 1,4*(994382/1935532) + 3,3*(14086/1935532) + 0,6*(1467010/468522) + 1,0*(835861/1935532) = 3,34.$$

$$Z_{2020} = 1,2*((676605-422811-227815)/1856153) + 1,4*(764440/1856153) + 3,3*(36977/1856153) + 0,6*(1205527/650626) + 1,0*(779625/1856153) = 2,19.$$

$$Z_{2021} = 1,2*((1075966-527368-263934)/2481238) + 1,4*(1202393/2481238) + 3,3*(545406/2481238) + 0,6*(1689936/791302) + 1,0*(1404456/2481238) = 3,39.$$

Отже, згідно з отриманими результатами розрахунків можна зробити висновок, що у 2019 році за моделлю Е. Альтмана вірогідність банкрутства досліджуваного підприємства є досить незначною, оскільки $Z > 3$. Тобто, це означає, що підприємство є досить фінансово стійким, а його діяльність є ефективною та рентабельною, тому воно не має ризиків стати банкрутом найближчим часом.

У 2019 році був ризик втратити платоспроможність під впливом пандемії, спостерігалася середня вірогідність банкрутства досліджуваного підприємства, оскільки $1,8 < Z < 2,9$. Збільшення вірогідності банкрутства відбулося у зв'язку з погіршенням фінансового стану досліджуваного підприємства, зокрема, у результаті зниження рівня фінансової стійкості та рентабельності діяльності.

У 2021 році спостерігається найвище за всі аналізовані роки значення досліджуваного за цією моделлю інтегрального показника – 3,39, що свідчить про досить незначну вірогідність банкрутства ТОВ «Агрокомплекс «Зелена

долина» та високий рівень платоспроможності. Тобто, у 2021 році порівняно з 2020 роком відбулося покращення фінансового стану підприємства, зокрема підвищився рівень платоспроможності, фінансової стійкості, а особливо швидкими темпами відбулося підвищення рівня прибутковості діяльності.

Наступною для визначення ймовірності банкрутства є модель Спрінгейта [62]:

$$Z = 1,03 K_1 + 3,07 K_2 + 0,66 K_3 + 0,4 K_4, \quad (3.2)$$

де K_1 – власні оборотні активи / валюта балансу; K_2 – прибуток до сплати податків та процентів / валюта балансу; K_3 – прибуток до сплати податків / поточні зобов'язання; K_4 – виручка від реалізації / валюта балансу.

Якщо Z -показник $< 0,862$, то підприємство є потенційним банкрутом.

Визначимо ймовірність банкрутства ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» за моделлю Спрінгейта.

$$Z_{2019} = 1,03 * ((923861 - 362743 - 105779) / 1935532) + 3,07 * (14086 / 1935532) + 0,66 * (14086 / 105779) + 0,4 * (835861 / 1935532) = 0,53.$$

$$Z_{2020} = 1,03 * ((676605 - 422811 - 227815) / 1856153) + 3,07 * (36977 / 1856153) + 0,66 * (36977 / 227815) + 0,4 * (779625 / 1856153) = 0,35.$$

$$Z_{2021} = 1,03 * ((1075966 - 527368 - 263934) / 2481238) + 3,07 * (545406 / 2481238) + 0,66 * (545406 / 263934) + 0,4 * (1404456 / 2481238) = 2,38.$$

Отже, відповідно до отриманих результатів розрахунків за моделлю Спрінгейта, можна зробити висновок, що у 2019 році ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» було потенційним банкрутом, оскільки Z -показник $< 0,862$. У 2020 році спостерігається збільшення вірогідності банкрутства досліджуваного підприємства, оскільки значення Z -показника зменшилося порівняно з

2019 роком. Проте у 2021 році вдалося суттєво покращити ситуацію, значення Z -показника було найбільшим за усі аналізовані роки та перевищувало 0,862, що свідчить про те, що ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» не мало потенційної загрози неплатоспроможності.

Р.С. Сайфулін та Г.Г. Кадиков запропонували використовувати для експрес-оцінки фінансового стану підприємства рейтингове число оцінки фінансового стану підприємства [63]:

$$R=2*K_3+0,1*K_{пл}+0,08*K_i+0,45K_m+K_{рвк}, \quad (3.3)$$

де K_3 – коефіцієнт забезпеченості власними коштами; $K_{пл}$ – коефіцієнт поточної ліквідності; K_i – інтенсивність обігу авансованого капіталу, яка характеризує обсяг реалізованої продукції, що приходиться на 1 у. о. коштів, вкладених у діяльність підприємства; K_m – коефіцієнт менеджменту, який характеризується відношенням прибутку від реалізації до величини виручки від реалізації; $K_{рвк}$ – рентабельність власного капіталу (відношення балансового прибутку до власного капіталу).

Якщо рейтингове число R для підприємства є більшим за 1, то підприємство перебуває у задовільному стані, якщо менше за 1 – у незадовільному.

Розрахуємо ймовірність потенційної неплатоспроможності ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» за рейтинговою оцінкою фінансового стану.

$$R_{2019}=2*((1467010-1006848)/923861)+0,1*8,73+0,08*(835861/1935532) + 0,45*(78408/835861) + 0,32 = 2,27.$$

$$R_{2020}=2*((1205527-1177642)/676605)+0,1*2,97+0,08*(779625/1856153) + 0,45*(109658/779625) + 0,2 = 0,68.$$

$$R_{2021}=2*((1689936-1405272)/1075966)+0,1*4,08+0,08*(1404456/2481238)+ 0,45*(394056/1404456) + 0,12 = 1,23.$$

Таким чином, отримані результати розрахунків рейтингового числа R за методом рейтингової оцінки фінансового стану підприємства дають змогу зробити висновок, що у 2019 році ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» перебувало у задовільному стані, оскільки рейтингове число R більше за 1. У 2020 році рейтингове число R менше за 1, що свідчить про незадовільний стан досліджуваного підприємства та наявність потенційних ризиків неплатоспроможності у подальшому. Проте у 2021 році відбулося покращення фінансового стану ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина», про що свідчить збільшення рейтингового числа R з 0,68 до 1,23. Тобто, стан підприємства у 2021 році був задовільним, загрози потенційної неплатоспроможності не виявлено.

Розширена факторна модель розрахунку коефіцієнта стійкості економічного зростання Г.О. Крамаренка дозволяє оцінити перспективи економічного розвитку підприємства [63]:

$$K_{CE3} = K1 * K2 * K3 * K4 * K5 * K6 * K7, \quad (3.4)$$

де K_{CE3} – коефіцієнт стійкості економічного зростання; $K1$ – частка прибутку, реінвестована у виробництво (чистий прибуток за мінусом виплачених дивідендів / чистий прибуток); $K2$ – рентабельність реалізації (чистий прибуток / чиста виручка від реалізації); $K3$ – оборотність власного оборотного капіталу (чиста виручка від реалізації / середній розмір власного оборотного капіталу); $K4$ – забезпеченість власним оборотним капіталом (середній розмір власного оборотного капіталу / середній розмір оборотних активів); $K5$ – коефіцієнт поточної ліквідності (середній розмір оборотних активів / середній розмір короткострокових зобов'язань); $K6$ – частка короткострокових зобов'язань у капіталі підприємства (середній-розмір короткострокових зобов'язань / середній розмір капіталу); $K7$ – коефіцієнт фінансової залежності (середній розмір капіталу / середній розмір власного капіталу).

Застосування багатofакторних моделей коефіцієнта стійкості економі-

чного зростання дозволяє також спрогнозувати темпи розвитку підприємства, оцінити вплив кожного фактора на загальну стійкість економічного зростання. Розрахуємо значення цього коефіцієнта для ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина».

$$K_{CE32019} = (14086/14086)*(14086/835861)*(835861/(923861-105779))*((923861-105779)/923861)*8,73*(105779/1935532)*(1935532/1467010) = 0,01.$$

$$K_{CE32020} = (36977/36977)*(36977/779625)*(779625/(676605-227815))*((676605-227815)/676605)*2,97*(227815/1856153)*(1856153/1205527) = 0,03.$$

$$K_{CE32021} = (545406/545406)*(545406/1404456)*(1404456/(1075966-263934))*((1075966-263934)/923861)*4,08*(263934/2481238)*(2481238/1689936) = 0,38.$$

Таким чином, підсумувавши все вищесказане, можна зробити висновок, що, загалом, відповідно до отриманих результатів розрахунків за чотирма моделями, у 2019 році досліджуване підприємство має задовільний фінансовий стан та незначну вірогідність банкрутства, у 2020 році через коронакризу спостерігається погіршення фінансового стану підприємства та, відповідно, збільшення вірогідності втрати платоспроможності у перспективі, проте підприємству вдалося швидко адаптуватися до нових економічних реалій – у 2021 році ситуація покращилася і ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» не мало потенційних ризиків стати банкрутом через втрату платоспроможності.

Забезпечення платоспроможності суб'єктів господарювання в умовах економічної кризи, спричиненої війною, є однією з головних проблем, яку потрібно вирішувати на рівні підприємства за активної підтримки та допомоги держави. При цьому коефіцієнти ліквідності та показники ліквідності балансу є індикаторами потенційної неплатоспроможності, тому їх аналіз використовується для виявлення ключових проблем та розробки комплексу антикризових заходів.

Таким чином, за результатами проведеного SWOT-аналізу можна узагальнити особливості та перспективи забезпечення платоспроможності ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина».

До сильних сторін підприємства можна віднести: технічне переоснащення машинно-тракторного парку; багаторічний досвід роботи на ринку; вигідне географічне положення; висока родючість власних земельних ресурсів; сучасні обладнання та техніка; наявність ферм для забезпечення рослинництва органічними добривами; можливість спрямовувати кошти на соціальний розвиток села.

Слабкими сторонами, які можуть знизити ефективність діяльності ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина», є: зростання темпів інфляції; відсутність маркетингової політики; швидке старіння обладнання; висока собівартість продукції; сезонність виробництва; недостатній рівень впровадження інноваційних технологій; вузький асортимент продукції; нестійкий фінансовий стан.

Основними можливостями ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» є: можливість виходу на нові ринки; наявність в регіоні висококваліфікованих кадрів; виробництво перспективних продуктів сільського господарства (виробництво екологічно чистої продукції); використання власних ресурсів; сприятливі природні умови; можливість залучення інвестицій.

Потенційними загрозами для діяльності підприємства є: поява нових конкурентів; нестабільність погодних умов; низький рівень правової захищеності аграрних підприємств; високий рівень податків; висока вартість необхідного обладнання для запровадження нових технологій; висока вартість кредитів.

Проаналізувавши фінансовий стан підприємства сформовано рекомендації щодо підвищення рівня його ліквідності й платоспроможності:

- 1) потрібно знизити витрати та значно збільшувати доходи, що збільшить прибуток компанії;

- 2) необхідно знизити собівартість продукції та витрат, джерелом покриття яких є прибуток, це покращує платоспроможність підприємства;
- 3) варто забезпечити достатній розмір власного капіталу;
- 4) потрібно здати в оренду основні засоби, які не використовуються повністю у виробничому процесі, для реструктуризації активів підприємства, це один з найважливіших напрямків покращення фінансового стану, оскільки передбачає мобілізацію внутрішніх резервів, а також комплекс заходів, пов'язаних зі змінами структури та складу активів балансу;
- 5) забезпечити безперебійну роботи підприємства, тому, що в період карантину підприємство працювало не стабільно.

Один із варіантів підвищення платоспроможності – збільшення грошових потоків, що, в свою чергу, збільшує абсолютну ліквідність. Це дозволяє підприємству взяти кредит в банку для фінансування його щоденних операцій. Збільшення грошових коштів може бути забезпечено продажем та здачею в оренду виробничих фондів.

Фінансовим керівникам для того, щоб забезпечити платоспроможний стан підприємства у кризових умовах необхідно, перш за все, вирішити дві основні проблеми: збалансувати рух коштів та зберігати прибутковість основного виду діяльності. Слід відзначити, що ці проблеми є тактичними та їх реалізація дозволить уникати кризової тенденції у короткостроковому періоді.

Для підтримки платоспроможності підприємства у довгостроковій перспективі потрібно ставити і вирішувати цілі стратегічної спрямованості. До таких цілей відносять: ефективне вкладення позичкових та власних засобів, досягнення конкурентоспроможності підприємства, збільшення обсягів діяльності і освоєння нових ринків збуту продукції, зниження ризиків втрати платоспроможності в довгостроковому періоді.

Для збереження прибутковості у кризовий період необхідно в першу чергу, зберегти досягнуті обсяги виробництва та реалізації продукції, насту-

пне, що потрібно зробити це прискорити оборотність активів, і наступним етапом є зниження заборгованості.

Отже, доведено, що збалансування грошових потоків – основний напрям забезпечення платоспроможності підприємства в кризових умовах. При цьому контроль за структурою його активів і пасивів з точки зору забезпечення ліквідності балансу, відповідністю коефіцієнтів ліквідності нормативним значенням, моніторингу ознак потенційної неплатоспроможності з використанням моделей прогнозування банкрутства – необхідна передумова забезпечення ліквідності й платоспроможності підприємства в умовах кризи.

Обґрунтовано необхідність застосування комплексного підходу до забезпечення ліквідності й платоспроможності підприємства в кризових умовах за рахунок збереження прибутковості його основної діяльності та за рахунок додаткових надходжень від продажу продукції, від наданих послуг, кредитів банків та інших напрямків діяльності підприємства. Заходи із підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства повинні включати зменшення наднормативних запасів товарно-матеріальних цінностей, застосування більш жорсткої політики щодо дебіторів задля зменшення обсягів дебіторської заборгованості та позапланових витрат.

ВИСНОВКИ

У процесі написання випускної роботи було визначено теоретико-методичні засади аналізу ліквідності й платоспроможності підприємства. Охарактеризовано сутність цих категорій, котрі визначають здатність підприємства своєчасно і в повному обсязі погашати свої боргові зобов'язання. Доведено ієрархічну залежність ліквідності активів, балансу, підприємства в цілому та його платоспроможності.

Обґрунтовано важливість оцінювання ліквідності й платоспроможності підприємства не лише для формування напрямів покращення його фінансового стану, а й для потреб зовнішніх контрагентів, діяльність яких пов'язана з цим суб'єктом господарювання (кредитних установ, підприємств-партнерів, державних органів, зовнішніх інвесторів). Встановлено, що для визначення рівня ліквідності та платоспроможності підприємства необхідно повністю використовувати сукупність існуючих методів їх аналізу на основі комплексного підходу.

Проведено оцінювання ліквідності і платоспроможності підприємства на матеріалах ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина». У 2020 році в умовах коронакризи величина майна підприємства дещо зменшилася, проте впродовж 2021 року відбулося збільшення активів досліджуваного підприємства, що свідчить про його швидку адаптацію до несприятливих умов господарювання та нарощення виробничих потужностей. В результаті проведеного горизонтального та вертикального аналізу активів і пасивів підприємства було з'ясовано, що на підприємстві легка структура активів, адже питома вага необоротних активів складає в середньому 55% протягом аналізованого періоду. Можна також сказати, що з кожним роком збільшується позиковий капітал у порівнянні з власним, з цього випливає висновок про те, що необоротні активи фінансуються в основному за рахунок позикового капіталу, а це нега-

тивно впливає на платоспроможність підприємства та його незалежність від зовнішніх джерел фінансування.

Визначено, що ліквідність ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» знаходиться на рівні, вище середнього, оскільки протягом аналізованого періоду більшість показників відповідають нормативним значенням, і в динаміці всі показники у 2021 р. покращуються, що є позитивною тенденцією. Керівництву підприємства слід вжити заходів щодо оптимізації активів, зокрема збільшення грошових коштів, які займають найменшу частину оборотних активів і є досить малими в абсолютних значеннях, тому не забезпечують абсолютну ліквідність, та поточних зобов'язань, що зростають з кожним роком і цим зменшують всі види ліквідності.

Провівши аналіз платоспроможності ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» за 2019-2021 рр., можна зробити висновок, що показники залишаються на середньому рівні, тому підприємство має достатньо задовільний стан платоспроможності. У 2021 році спостерігається позитивна тенденція до збільшення показників платоспроможності, тобто керівництвом підприємства було вжито заходи щодо оптимізації як загальної структури активів і пасивів, так і структури оборотних коштів та загальної суми поточних зобов'язань, що привело до зростання ліквідності підприємства, а це в свою чергу - до зростання загального фінансового стану. Як наслідок, показники фінансової стійкості ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» в більшості випадків відповідають нормативним значенням та знаходяться на достатньо високому рівні, що позитивно відображається на його фінансовому стані, тобто підприємство не залежить від зовнішніх кредиторів та інвесторів.

Рух грошових коштів на ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» залишається на стабільному рівні протягом усього аналізованого періоду (2019-2021 рр.), тобто більше 40 % у загальній сумі грошового потоку представлено виручкою від реалізації, а така ж питома вага витрачань - витрачання поставальникам та на оплату праці. Величина чистого грошового потоку протягом

аналізованого періоду збільшувалася, що є позитивним для функціонування підприємства та його фінансово-господарського стану.

Проаналізувавши показники прибутковості ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина» за 2019-2021 рр., можна зробити висновок, що фінансовим результатом на кінець аналізованого періоду є прибуток, він забезпечений фінансовим результатом від операційної діяльності, оскільки фінансова діяльність має від'ємний результат. Для подальшого збільшення величини чистого прибутку керівництву підприємства слід вжити заходи, які б підвищили загальну суму доходів та зменшили суму витрат, до цих шляхів можна віднести:

- збільшення обсягу реалізації продукції;
- забезпечення оптимальних термінів її відвантаження;
- зниження витрат на виробництво та реалізацію продукції;
- удосконалення структури продукції, що випускається, та розширення її асортименту;
- пошук вигідних ринків збуту;
- підвищення якості продукції.

У процесі аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості було виявлено динаміку до збільшення кредиторської заборгованості та зменшення дебіторської. Причиною зменшення дебіторської заборгованості проти кредиторської може бути погіршення стосунків з клієнтами, а саме – зменшення кількості покупців продукції. Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості показує, що більша частина коштів відволікається з обороту.

Для забезпечення ліквідності й платоспроможності підприємства було запропоновано певну кількість заходів, зокрема: пошук внутрішніх резервів для підвищення платоспроможності підприємства, оптимізація структура активів і капіталу, сукупність заходів щодо поліпшення якості продукції та моніторингу основних напрямків фінансової діяльності, економія наявних ресурсів відповідно до співвідношення коштів, що зберігаються підприємством, та його поточних і майбутніх зобов'язань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73, зі змінами та доповненнями від 08 лютого 2014 р. № 48. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Лахтіонова Л.А. Аналіз платоспроможності та ліквідності об'єктів підприємницької діяльності. К.:КНЕУ, 2010. 657с.
4. Костирко Л.А. Фінансовий аналіз: підручник. Х.: Фактор, 2007. 783с.
5. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2005. 275 с.
6. Журавльова Ю. Ю. Сутність платоспроможності підприємства. Фінанси України. 2010. 116–120 с.
7. Школьник І.О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2016. 113с.
8. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. К.: Знання, 2004. 654 с.
9. Міжнародні стандарти фінансової звітності (International Financial Reporting Standards). URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=240945
10. Соколова Е. О. Проблеми управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства. *Збірник наукових праць*. 2016. С. 330-338
11. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
12. Котляр М.Л. Платоспроможність підприємства Ліквідність балансу. Ліквідність підприємства. Вісник ТНЕУ. 2008. 124 с.

13. Романенко О.Р. Навчальний посібник: Фінанси. К.: Центр учбової літератури, 2009. 312 с.
14. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14 травня 1992 р. № 2343-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
15. Крупельницька І. Е. Проблематика економічного аналізу ліквідності і платоспроможності в сучасних умовах. *Інноваційна економіка*. 2013. 319–322 с.
16. Яремик Х. Я. Методичні підходи до оцінки платоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2015/34.pdf
17. Сніткіна І.А. Підходи визначення сутності платоспроможності та класифікація факторів впливу. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2019. С. 179-183.
18. Мних Є. В., Барабаш Н. С. Фінансовий аналіз: навч. Посібник. К.: КНТЕУ, 2014. 536 с.
19. Черничук Л.В. Статистичне дослідження платоспроможності підприємств. Чернівці: БДФЕУ, 2016. 262 с.
20. Веселова Ю. Ю. Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства. *Науковий вісник. Фінанси, банки, інвестиції*. 2009. 35 с.
21. Власова Н., Смірнова П. Обґрунтування системи показників оцінки рівня ліквідності та платоспроможності підприємств роздрібною торгівлі. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/2116>
22. Олександренко І. В. Діагностика ліквідності та платоспроможності підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. № 6. С. 419-426.
23. Косова Т.Д., Сіменко І.В. Фінансовий аналіз : навч. посібник. К., Центр учбової літератури, 2013. 440 с.
24. Лопатовська О., Пономарьова К. Сучасна методика аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 5. Том 1. С. 221-228.

25. Подільська В. О., Яріш О. В., Фінансовий аналіз: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 488 с.
26. Ольховський А.М., Шемчук Є.В., Вдовиченко В.О. Ліквідність і платоспроможність підприємства: концептуальний підхід. *Фінанси України*. 2009. С. 118-123.
27. Смірнова П. В. Види ліквідності та платоспроможності підприємства. Харків: ХДУХТ, 223 с.
28. Костенко Т.Д., Рижиков В.С., Панков В.А., Герасимов А.А., Ровенська В.В. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: навчальний посібник, К.: Центр учбової літератури, 2007. 400 с.
29. Фінанси підприємств: навч. посіб. / за ред. Аніловської Г. Я., Висоцької І. Б. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
30. Олійник О. О., Роговий С. М. Фінансовий стан підприємства в контексті ліквідності та платоспроможності. *Агросвіт*. 2018. № 19. С. 34-38.
31. Халатур С. М., Бровко Л. І., Моруга Т. О. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності сільськогосподарських підприємств. *Економіка та держава*. 2017. № 12. С. 56-60.
32. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 566 с.
33. Мельник Т.А., Лобач К.В. Методи визначення платоспроможності підприємства. *Наукові записки КНТУ*. 2017. Вип.21. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/158807259.pdf>
34. Теницька Н. Б., Гришко Ю. С. Теоретичні аспекти оцінки платоспроможності підприємства в сучасних умовах. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 5. С. 372-376.
35. Чемчикаленко Р. А., Майборода О. В., Дьякова Ю. Ю. Напрями підвищення ефективності оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 642-648.
36. Терен Г. М. Система показників аналізу ліквідності підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 8. С. 36-41.

37. Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
38. Носова А. Є. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. *Економіка. Проблеми економічного становлення*. 2012. № 2 (62). С. 58–64.
39. Бержанір І. А. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансового стану підприємств. *Финансы, учет, банки*. 2014. № 1 (20). С. 43-48.
40. Базілінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 328 с.
41. Терен Г.М. До питання оцінки ліквідності сільськогосподарських підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 22. С. 106—110.
42. Вдовенко Л. Платоспроможність підприємств: сутність та методика розрахунку показників. *Економічний аналіз: зб. наук. праць*. 2012. Вип. 10. Частина 2. С. 27–29.
43. ТОВ «Агрокомплекс «Зелена долина». Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.akzd.com.ua/>
44. Міщук Г. Ю., Джигар Т. М., Шишкіна О. О. Економічний аналіз : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2017. 156 с.
45. Гудзь О. Є. Діагностика та управління платоспроможністю в аграрних підприємствах. *Сталий розвиток економіки*. 2011. № 7 [10]. С. 323–326.
46. Іваннікова О.В Аналіз платоспроможності як фактора фінансової стійкості малих підприємств. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2017. Вип. 2 (58). С. 130-136. URL: http://psaejrnl.nau.in.ua/journal/2_58_2017_ukr/22.pdf
47. Люта О. В., Пігуль Н. Г, Глядько К. Теоретичні засади управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2019. № 4. С. 14-23.
48. Корнева Н.О., Магдун В.І. Аналітичні основи платоспроможності в сучасних умовах господарювання. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Випуск 5(22). С. 86-90. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-5-12>

49. Коцеруба Н.В. Інформаційне забезпечення аудиту фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 27. С. 78-21. URL: http://www.visnykeconom.uzhnu.uz.ua/archive/27_1_2019ua/17.pdf
50. Васьковська Я. В. Оцінка економічного потенціалу підприємства, як складова процесу реструктуризації: методичний аспект. *Збірник науково-практичних статей*. Харків. 2009. 121-124 с.
51. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент. Підручник: Київ. 2009. 520 с.
52. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. К.: Знання. 2008. –483 с.
53. Надточій С. І. Аналіз грошових потоків підприємства з використанням динамічної мультиплікативної оцінки їх ефективності та дослідження їх рядів ди наміки. 2006. 82-85 с.
54. Лігоненко Л.О., Ситник Г.В. Управління грошовими потоками: Навчальний посібник. К.: Київ. 2005. 95 с.
55. Теницька Н.Б., Гришко Ю.С. Підвищення платоспроможності підприємства шляхом оптимізації дебіторської заборгованості. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Випуск 8. С. 366-369.
56. Блакита Г.В. Актуальні питання управління дебіторською заборгованістю. *Збірник наукових праць ВНАУ*. 2012. № 3 (69). С. 23–30.
57. Фоміна О. В., Сопко В.В., Августова О. О. Управління платоспроможністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 6. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2020/9.pdf
58. Майборода О.Є., Косарева І.П., Каранда О.М. Концептуальні засади управління платоспроможністю підприємства. *Молодий вчений*. № 3. 2017. С. 793-797
59. Шергіна Л.А., Домшина Т.Р. Фактори впливу на фінансову стійкість і платоспроможність підприємства в період кризи. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32614233.pdf>

60. Trippner P. Analysis of Financial Liquidity Management in the Enterprise and its Impact on the Profitability URL: http://icfb.rs.opf.slu.cz/sites/icfb.rs.opf.slu.cz/files/51_tripper.pdf
61. Сейсебаєва Н.Г., Топчанюк О.В. Методи аналізу і прогнозування банкрутства підприємств. *Молодий вчений*. 2016. № 11 (38). С. 678-681.
62. Янковець Т. М., Чернюк Ю. В. Порівняння сучасних моделей діагностики ймовірності банкрутства підприємства: закордонний та вітчизняний досвід. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 20/2016. С. 58-62.
63. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві: монографія. 2-ге вид., без змін. К.: КНЕУ, 2006. 268 с
64. Крейдич І., Наконечна О., Харченко О. Умови забезпечення платоспроможності підприємств у контексті їх фінансової безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 8. С. 95–101.
65. Юргачова М.І., Коцюрубенко Г.М., Ковальова О.М. Платоспроможність суб'єкта господарювання: напрями її підвищення. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск 14. С. 799-803. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/114.pdf
66. Череп А.В., Северина С.В. Удосконалення моделі стійкої платоспроможності підприємств. *Вісник економічної науки України*. 2015. № 2. С. 170–174.
67. Васильєв О.В. Методи прогнозування фінансової стійкості підприємства в умовах кризи. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. № 21. С. 116–121.
68. Коваленко М.А., Лобанова Н.В. Шляхи підвищення платоспроможності підприємства та фінансові джерела його проведення. *Фінанси України*. 2014. № 8. С. 69–75.

ДОДАТКИ

ДОКУМЕНТ КОДИЙОВАНО		
2019	12	31
32721857		
0523900000		
240		
01.11		

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрокомплекс "Зелена долина" Дата (рік, місяць, число) 2019 12 31
 Територія ВІННИЦЬКА за ЄДРПОУ
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за КОАТУУ
 Вид економічної діяльності Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур за КВЕД
 Середня кількість працівників 1 048
 Адреса, телефон вулиця Івана Богуна, буд. 4, смт. ТОМАШПІЛЬ, ТОМАШПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН, ВІННИЦЬКА обл., 24200 21646

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

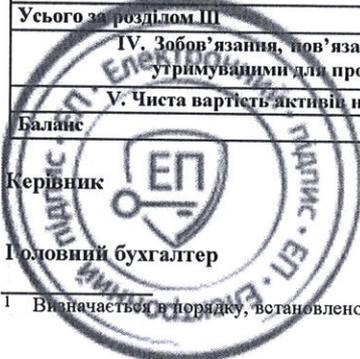
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2019** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 585	372 099
первісна вартість	1001	3 015	404 036
накопичена амортизація	1002	1 430	31 937
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5 755	3 527
Основні засоби	1010	635 292	600 775
первісна вартість	1011	10 110 653	9 441 954
знос	1012	9 475 361	8 841 179
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	21 427	23 466
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	21 498	23 525
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	71	59
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	4 000	6 981
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	8 658	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	11 623	-
Усього за розділом I	1095	688 340	1 006 848
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	630 460	490 465
Виробничі запаси	1101	111 227	78 897
Незавершене виробництво	1102	142 424	73 233
Готова продукція	1103	375 267	329 778
Товари	1104	1 541	8 557
Поточні біологічні активи	1110	18 363	94 766
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	2 945	2 750
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	126 873	172 090
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	21 538	44 049
з бюджетом	1135	1 049	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	91 100	84 136
Поточні фінансові інвестиції	1160	18	29 780
Гроші та їх еквіваленти	1165	7 268	2 871
Готівка	1166	27	25
Рахунки в банках	1167	7 241	2 846
Витрати майбутніх періодів	1170	4 090	-
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180 1181	- -	- -

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 897	2 954
Усього за розділом II	1195	905 601	923 861
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	7	4 823
Баланс	1300	1 593 948	1 935 532

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 128	3 128
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	466 669	464 814
Додатковий капітал	1410	3 904	3 904
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	782	782
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 011 549	994 382
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	1 486 032	1 467 010
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	362 743
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань		-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	362 743
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	37 111
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	12 349	15 522
розрахунками з бюджетом	1620	2 397	3 517
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	1 044
розрахунками з оплати праці	1630	260	3 672
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	66 582	16 568
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	9 082	9 082
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	10 794	7 425
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6 452	11 838
Усього за розділом III	1695	107 916	105 779
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
У. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 593 948	1 935 532

Керівник

Головний бухгалтер

Мороз Юрій
Анатолійович
ОКСАНА
ВОЛОДИМИРІВНА

Мороз Юрій Анатолійович

Вишня Оксана Володимирівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

- Отримано: 25.02.2020 12:39
- Одержувач: 32721857

Квитанція №2

Підприємство: 32721857 Товариство з обмеженою відповідальністю
"Агрокомплекс "Зелена долина"

Звіт: Ф1. Баланс

За період: Рік, 2019 р.

Звіт доставлено до Центру обробки електронних звітів Держстату
України 25.02.2020 у 11:54:41

Реєстраційний номер звіту: 9004721092

(052390032721857S010011310001066122019.XML)

Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України.

Електронні цифрові підписи перевірено.

Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення
помилки при здійсненні обробки даних звіту в органах
державної статистики та(або) необхідності надання уточнень
Вам буде повідомлено додатково.

Відправник: Центр обробки електронних звітів Держстату України

[Показати документ](#)

- Підписи:

Печатка 43005393 Державна податкова служба України. "ОТРИМАНО"

- Ім'я файлу:

Печатка 37507880 Державна служба статистики України

- Спосіб прийому:

052390032721857S010011310001066122019.XML

З використанням електронної пошти, потребує контролю про
доставку одержувачу

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрокомплекс
"Зелена долина"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2019	12	31

22771800
ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

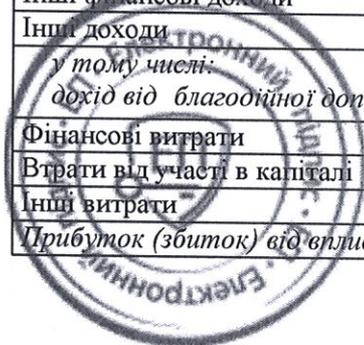
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2019 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	835 861	904 090
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(757 453)	(689 806)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	78 408	214 284
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	109 443	21 976
у тому числі:	2121	45 585	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	23 885	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(38 790)	(32 958)
Витрати на збут	2150	(5 701)	(4 257)
Інші операційні витрати	2180	(74 427)	(54 152)
у тому числі:	2181	16 770	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	68 933	144 893
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	24
Інші доходи	2240	16	577
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(52 507)	(1 183)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(2 356)	(65)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	14 086	144 246
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	14 086	144 246
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(1 855)	6 190
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	2 722	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	867	6 190
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	867	6 190
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	14 953	150 436

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	433 578	401 640
Витрати на оплату праці	2505	132 471	114 957
Відрахування на соціальні заходи	2510	26 130	22 245
Амортизація	2515	83 701	33 470
Інші операційні витрати	2520	125 371	196 442
Разом	2550	801 251	768 754

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Мороз Юрій Анатолійович

Головний бухгалтер

Вишня Оксана Володимирівна

- Отримано: 25.02.2020 12:39
- Одержувач: 32721857

Квитанція №2

Підприємство: 32721857 Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрокомплекс "Зелена долина"

Звіт: Ф2. Звіт про фінансові результати (в тисячах)

За період: Рік, 2019 р.

Звіт доставлено до Центру обробки електронних звітів Держстату України 25.02.2020 у 11:58:32

Реєстраційний номер звіту: 9004720012

(052390032721857S010021310001067122019.XML)

Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України.

Електронні цифрові підписи перевірено.

Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.

Відправник: Центр обробки електронних звітів Держстату України

[\Показати документ](#)

- Підписи: Печатка 43005393 Державна податкова служба України. "ОТРИМАНО"
- Ім'я файла: Печатка 37507880 Державна служба статистики України
- Спосіб прийому: 052390032721857S010021310001067122019.XML
З використанням електронної пошти, потребує контролю про доставку одержувачу

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрокомплекс
"Зелена долина"

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

Коди		
2021	01	01
32721857		
0523955100		
01.11.0		

Територія

Україна

Організаційно-правова форма господарювання

Вид економічної діяльності

Вирощування зернових культур

Середня кількість працівників ¹

985

Адреса, телефон

24200, Вінницька обл., Томашпільський р-н, смт. Томашпіль,
вул. Івана Богуна, Будинок № 4, +380 (04348) 2-15-35

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	372 099	-
первісна вартість	1001	404 036	766
накопичена амортизація	1002	(31 937)	(766)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 527	3 552
Основні засоби	1010	595 441	1 087 428
первісна вартість	1011	9 435 764	10 034 316
знос	1012	(8 840 323)	(8 946 888)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	23 465	30 687
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	23 525	30 751
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	(59)	(64)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	6 982	36 761
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	5 444
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	13 769
Усього за розділом I	1095	1 001 514	1 177 642
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	491 076	535 284
Виробничі запаси	1101	78 897	77 656
Незавершене виробництво	1102	73 233	80 743
Готова продукція	1103	330 389	369 613
Товари	1104	8 557	7 271
Поточні біологічні активи	1110	94 766	75 818
Векселі одержані	1120	2 750	2 250
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	172 090	3 824
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	44 049	36 587
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	74 864	11 733
Поточні фінансові інвестиції	1160	29 780	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 871	10 893
Готівка	1166	25	19
Рахунки в банках	1167	2 846	10 874
Витрати майбутніх періодів	1170	-	216
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	912 246	676 605

III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	4 823	1 906
Баланс	1300	1 918 583	1 856 153

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 128	3 128
Капітал у дооцінках	1405	436 169	433 273
Додатковий капітал	1410	3 904	3 904
Резервний капітал	1415	782	782
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 003 990	764 440
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Усього за розділом I	1495	1 447 973	1 205 527
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	20 000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	356 001	402 811
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Усього за розділом II	1595	356 001	422 811
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	37 258	40 312
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	14 477	118 715
товари, роботи, послуги	1615	15 522	27 744
розрахунками з бюджетом	1620	3 517	7 192
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 017	-
розрахунками з оплати праці	1630	3 672	194
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	16 568	10 277
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	9 082	9 876
Поточні забезпечення	1660	7 425	9 772
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6 070	3 733
Усього за розділом III	1695	114 609	227 815
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
Баланс	1900	1 918 583	1 856 153

Керівник

Мороз Ю.А.

Головний бухгалтер

Вишня О.В.

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2021	01	01
32721857		

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрокомплекс "Зелена
долина"
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 р.

Форма №2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	779 625	835 862
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(669 967)	(793 804)
Валовий :			
прибуток	2090	109 658	42 058
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	94 614	104 322
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	70 191	63 619
Дохід від первісного визнання біологічних активів і с/г продукції	2122	8 021	5 851
Адміністративні витрати	2130	(39 280)	(38 790)
Витрати на збут	2150	(4 758)	(5 701)
Інші операційні витрати	2180	(25 676)	(39 462)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	1 625	(13 815)
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(1 625)	(2 955)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	134 558	62 427
збиток	2195	-	-
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	4 991	2 342
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	(100 149)	(62 665)
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	(2 423)	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	36 977	2 104
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	36 977	2 104
збиток	2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	36 977	2 104

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	341 440	467 352
Витрати на оплату праці	2505	135 324	133 648
Відрахування на соціальні заходи	2510	26 692	28 292
Амортизація	2515	86 185	81 550
Інші операційні витрати	2520	89 525	166 915
Разом	2550	679 166	877 757

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Мороз Ю.А.

Вишня О.В.

ДОКУМЕНТ КРИЙНИЙ

Дата (рік, місяць, день)	2022	01	01
за ЄДРПОУ	32721857		
за КАТОРТГ ¹	UA05100150010035552		
за КОПФГ	240		
за КВЕД	01.11		

Підприємство **Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрокомплекс "Зелена долина"**
 Територія **ВІННИЦЬКА**
 Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженою відповідальністю**
 Вид економічної діяльності **Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур**
 Середня кількість працівників ² **1 031**
 Адреса, телефон **вулиця Івана Богуна, буд. 4, смт. ТОМАШПІЛЬ, ТОМАШПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН, ВІННИЦЬКА обл., 24200** 21646

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2021** р.

Форма №1 Код за ДКУД: **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	592 188
первісна вартість	1001	766	702 720
накопичена амортизація	1002	766	110 532
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 552	6 845
Основні засоби	1010	1 087 428	725 258
первісна вартість	1011	10 034 316	11 312 005
знос	1012	8 946 888	10 586 747
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	30 687	36 457
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	30 751	36 537
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	64	80
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	36 762	36 761
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	5 444	6 062
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	13 769	-
Усього за розділом I	1095	1 177 642	1 403 571
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	535 284	823 788
виробничі запаси	1101	77 656	144 671
незавершене виробництво	1102	80 743	132 919
готова продукція	1103	369 613	545 851
товари	1104	7 271	346
Поточні біологічні активи	1110	75 818	116 728
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	2 250	2 000
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3 824	8 945
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	36 587	56 702
з бюджетом	1135	-	1 096
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	11 733	21 130
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	10 893	40 961
готівка	1166	19	14
рахунки в банках	1167	10 874	40 947
Витрати майбутніх періодів	1170	216	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	4 616
Усього за розділом II	1195	676 605	1 075 966
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	1 906	1 701
Баланс	1300	1 856 153	2 481 238

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 128	3 128
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	433 273	479 729
Додатковий капітал	1410	3 904	3 904
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	782	782
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	764 440	1 202 393
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	1 205 527	1 689 936
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенейні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	20 000	33 808
Інші довгострокові зобов'язання	1515	402 811	493 560
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	422 811	527 368
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	40 312	22 500
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	118 715	-
товари, роботи, послуги	1615	27 744	35 340
розрахунками з бюджетом	1620	7 192	2 169
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	194	95
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	10 277	10 576
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	9 876	6 903
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	9 772	19 650
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	3 733	166 701
Усього за розділом III	1695	227 815	263 934
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 856 153	2 481 238

Керівник

Головний бухгалтер

Мороз Юрій Анатолійович

Вишня Оксана Володимирівна

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2 Визначається в порядку, встановленому статистичним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

- Отримано: 16.02.2022 10:13
- Одержувач: 32721857

Квитанція №2

Підприємство: 32721857 Товариство з обмеженою відповідальністю
"Агрокомплекс "Зелена долина"

Звіт: Ф1. Баланс

За період: Рік, 2021 р.

Звіт доставлено до Центру обробки електронних звітів Держстату
України 16.02.2022 у 10:09:24

Реєстраційний номер звіту: 9004459681

(050100032721857S010011410001781122021.XML)

Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України.

Кваліфіковані електронні підписи перевірено.

Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.

Відправник: Центр обробки електронних звітів Держстату України

[Показати документ](#)

- Підписи: Печатка 43005393 Державна податкова служба України. "ОТРИМАНО"
- Ім'я файла: Печатка 37507880 Державна служба статистики України
- Спосіб прийому: 050100032721857S010011410001781122021.XML
З використанням прямого з'єднання

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2022	01	01

за ЄДРПОУ

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрокомплекс
"Зелена долина"

ДОКУМЕНТ ПІДПИСАНО

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за

Рік 2021

р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 404 456	779 625
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 010 400)	(669 967)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	394 056	109 658
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	355 771	94 614
у тому числі:	2121	340 910	70 191
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	5 849	8 022
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(56 528)	(39 280)
Витрати на збут	2150	(7 249)	(4 758)
Інші операційні витрати	2180	(25 811)	(25 676)
у тому числі:	2181	602	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	2	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	660 239	134 558
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	13 817	4 991
Інші доходи	2240	3 004	-
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(122 030)	(100 149)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(9 624)	(2 423)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	545 406	36 977
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	545 406	36 977
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	53 714	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	53 714	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	53 714	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	599 120	36 977

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	852 949	341 440
Витрати на оплату праці	2505	198 819	135 324
Відрахування на соціальні заходи	2510	38 249	26 692
Амортизація	2515	109 957	86 185
Інші операційні витрати	2520	132 795	89 525
Разом	2550	1 332 769	679 166

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник
Головний бухгалтер

ЕП МОРОЗ ЮРІЙ
АНАТОЛІЙОВИЧ
ЕП ВИШНЯ
ОКСАНА
ВОЛОДИМИРІВНА

Мороз Юрій Анатолійович

Вишня Оксана Володимирівна

- Отримано: 16.02.2022 10:13
- Одержувач: 32721857

Квитанція №2

Підприємство: 32721857 Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрокомплекс "Зелена долина"

Звіт: Ф2. Звіт про фінансові результати (в тисячах)

За період: Рік, 2021 р.

Звіт доставлено до Центру обробки електронних звітів Держстату України 16.02.2022 у 10:09:25

Реєстраційний номер звіту: 9004459695

(050100032721857S010021410001782122021.XML)

Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України.

Кваліфіковані електронні підписи перевірено.

Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.

Відправник: Центр обробки електронних звітів Держстату України

[\Показати документ](#)

- Підписи: Печатка 43005393 Державна податкова служба України. "ОТРИМАНО"
- Ім'я файла: Печатка 37507880 Державна служба статистики України
- Спосіб прийому: 050100032721857S010021410001782122021.XML
З використанням прямого з'єднання